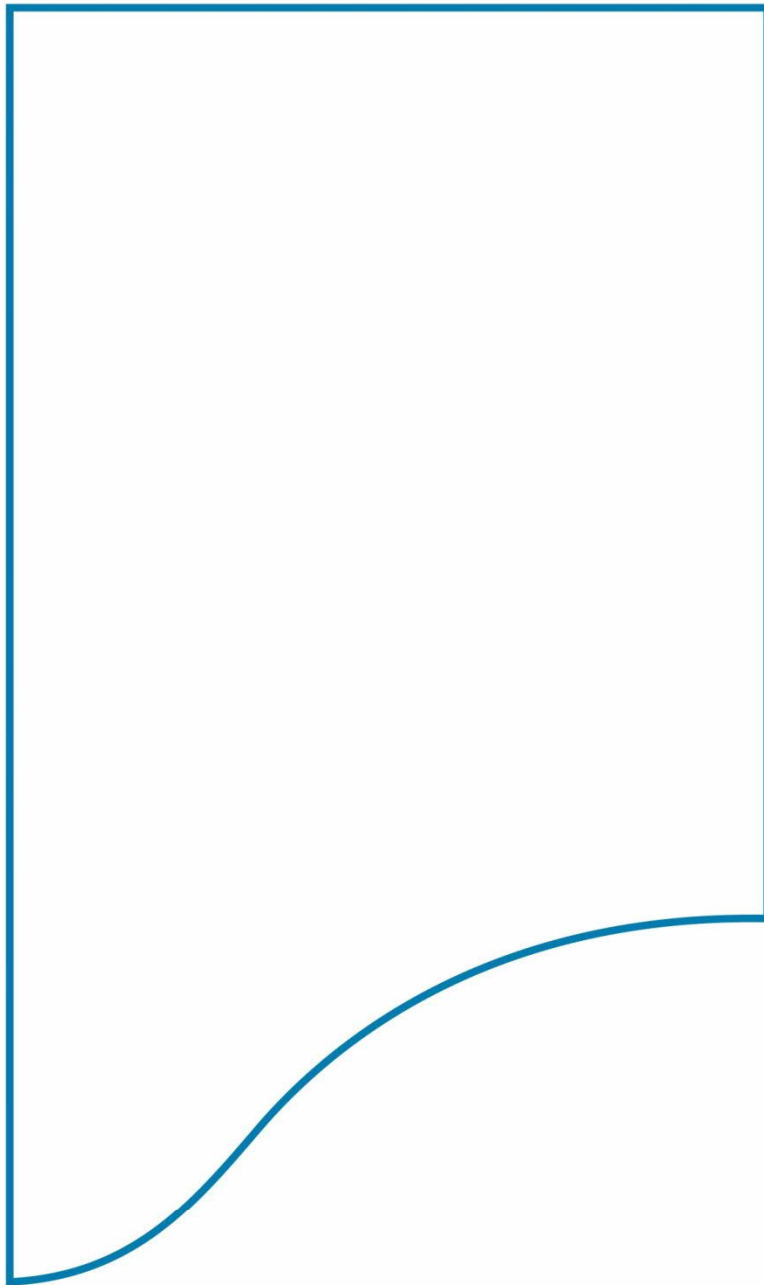

PLAN POZYSKANIA NIERUCHOMOŚCI I PRZESIEDLEŃ

PROJEKT OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ W DORZECZU ODRY I WISŁY

Projekt Ochrony
Przeciwpowodziowej
w Dorzeczu Odry i Wisły

Państwowe
Gospodarstwo Wodne
Wody Polskie

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

CEB
COUNCIL OF EUROPE DEVELOPMENT BANK
BANQUE DE DEVELOPPEMENT DU CONSEIL DE L'EUROPE

RAPORT KOŃCOWY

z realizacji działań wskazanych w Planie Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń

PROJEKT OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ W DORZECZU ODRY I WISŁY

KOMPONENT 2:
OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA KOTLINY KŁODZKIEJ

PODKOMPONENT 2A:
Ochrona czynna

2A.1/2 Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego na potoku Goworówka miejscowość
Roztoki Bystrzyckie

WYDANIE	DATA	AUTORZY	SPRAWDZAJĄCY	APROBATA KLIENTA	OPIS
I	13.08.2024r.	Paulina Kupczyk- Kuriata Jagoda Strzałba- Głód	Marek Munikowski	Agnieszka Patyna- Szafran	-

PROJEKT OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ
W DORZECZU ODRY I WISŁY WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ:
Bank Światowy, Umowa pożyczki nr 8524 PL
Bank Rozwoju Rady Europy, Umowa Ramowa Pożyczki Nr LD 1866
Fundusz Spójności Unii Europejskiej (POLiŚ 2014 - 2020)
Budżet Państwa

RAPORT KOŃCOWY z realizacji działań wskazanych w PLANIE POZYSKANIA NIERUCHOMOŚCI I PRZESIEDLEŃ

Podkomponent 2A: Ochrona czynna
Kontrakt na roboty 2A.1/2 Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego na potok
Goworówka miejscowość Roztoki Bystrzyckie

Raport końcowy z realizacji działań wskazanych w Planie Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń został przygotowany przez Konsultanta Wsparcia Technicznego firmę Sweco Polska Sp. z o.o. dla Kontraktu 2A.1/2 wdrażanego przez Jednostkę Realizującą projekt Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły.

Ocena ex-post przeprowadzona została dwanaście miesięcy po całkowitym wdrożeniu PPNiP i potwierdza, że jego cele zostały spełnione i odpowiednio udokumentowane. Stwierdza się, że wszystkie działania opisane w PPNiP zostały wprowadzone oraz, że każda jednostka, na którą oddziałuje przedsięwzięcie (rodzina, pojedyncze osoby, przedsiębiorcy) uzyskali kompensację (odszkodowanie) i ich poziom życia poprawił się lub przynajmniej został odtworzony.

JEDNOSTKA WDRAŻANIA PROJEKTU:

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie reprezentowane przez
Dyrektora Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie
Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
z siedzibą przy ul. Norwida 34, 50-950 Wrocław

DOKUMENT OPRACOWANY PRZEZ:

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
Jednostkę Realizującą Projekt Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły
Konsultant wsparcia technicznego SWECO Polska Sp. z o.o.

PROJEKT OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ
W DORZECZU ODRY I WISŁY WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ:
Bank Światowy, Umowa pożyczki nr 8524 PL
Bank Rozwoju Rady Europy, Umowa Ramowa Pożyczki Nr LD 1866
Fundusz Spójności Unii Europejskiej (POLiŚ 2014 - 2020)
Budżet Państwa

Spis treści

1	Wprowadzenie	9
2	Opis działania procedur dotyczących nabywania nieruchomości.....	13
2.1	Zajęcia stałe (wywłaszczenia) na podstawie specustawy przeciwpowodziowej.....	13
2.1.1	Procedura wywłaszczeniowa.....	13
2.1.2	Procedury odwoławcze	14
2.2	Zajęcia stałe (wywłaszczenia) na podstawie specustawy drogowej	15
2.2.1	Procedura wywłaszczeniowa.....	15
2.2.2	Procedury odwoławcze	15
2.3	Trwałe ograniczenia i odszkodowania dla operatorów linii przesyłowych	16
2.4	Zajęcia czasowe	17
2.5	Zagadnienia dodatkowe	17
2.5.1	Wypłata zaliczek na odszkodowanie	17
2.5.2	Odszkodowanie za dzierżawę.....	18
2.5.3	Podwyższenie wysokości odszkodowania przy niezwłocznym wydaniu nieruchomości	18
2.5.4	Resztówki	19
2.5.5	Depozyt	19
3	Zaangażowanie społeczności lokalnej.....	20
3.1	Konsultacje społeczne	20
3.2	Negocjacje z PAP	21
3.3	Punkt informacyjny	23
4	Uzyskane decyzje administracyjne.....	23
5	Rejestr wywłaszczeń – analiza danych.....	24
5.1	Zbiornik.....	24
5.2	Droga	25
6	Odszkodowania i działania minimalizujące oddziaływania Zadania	27
6.1	Zajęcia stałe	27
6.1.1	Zbiornik	27
6.1.2	Droga.....	29
6.2	Zajęcia czasowe	30
6.2.1	Zbiornik	30
6.3	Podsumowanie.....	31
7	Działanie systemu zgłaszania skarg (GRM)	35
7.1	Opis GRM.....	35
7.2	Działanie GRM w praktyce.....	36
7.3	Wnioski	36

8	Monitoring implementacji PPNiP	36
8.1	Metodyka i wskaźniki	36
8.2	Wpływ projektu na PAP i społeczność lokalną	38
8.3	Studia przypadku	40
8.4	Rekomendacje	41
9	Wnioski i podsumowanie	42
10	Załączniki	44

ARiMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
AP	Zainteresowana społeczność (ang. Affected Population)
Bank Światowy	Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju
BKP	Biuro Koordynacji Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisty (POPDOW)
BŚ	Patrz Bank Światowy
GDOŚ	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska
GIS	System Informacji Geograficznej (ang. Geographic Information System) – system informacji o terenie składający się z bazy danych o terenie dotyczącej określonego obszaru oraz procedur i technik dla systematycznego zbierania, aktualizacji i udostępniania danych.
GUS	Główny Urząd Statystyczny
JRP	Jednostka Realizująca Projekt powołana w ramach JRP odrębna komórka organizacyjna odpowiedzialna za realizację Kontraktu/Inwestycji
Inwestor	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
Inżynier	Patrz Konsultant
Konsultant	Konsultant dla Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
k.c.	Ustawa kodeks cywilny z dnia 23 kwietnia 1964 r. (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 1610)
KOWR	Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa
k.p.a.	Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 775 z późn. zm.)
LARPF lub RPF	Ramowy Plan Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń (Land Acquisition and Resettlement Policy Framework)
MaxPP	Maksymalny poziom piętrzenia
MPZP	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
NBP	Narodowy Bank Polski
NGO	Organizacja pozarządowa (Nongovernmental Organization)
NSA	Naczelny Sąd Administracyjny

OPDOW	Ochrona Przeciwpowodziowa w Dorzeczu Odry i Wisły
OOŚ	Ocena oddziaływania na środowisko
OP 4.12	Oznaczenie dokumentu zawierającego zasady przeprowadzania przymusowych przesiedleń wymagane przy dofinansowaniu Zadania pożyczką Banku Światowego: Polityka Operacyjna 4.12 – Przymusowe Przesiedlenia.
PAP	Osoba(-y) dotknięta(-e) skutkami realizacji Projektu (Project Affected Person(s))
PNRI	Pozwolenie na realizację inwestycji
POPDOW	Projekt Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły
PPNiP	Plan Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń
Projekt	Patrz POPDOW
Rzeczoznawca majątkowy/biegły	Osoba fizyczna posiadająca państwowe uprawnienia zawodowe w zakresie szacowania nieruchomości
RDOŚ	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
RZGW WR	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
Specustawa przeciwpowodziowa	Ustawa z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 1812)
Specustawa drogowa	Ustawa z dnia 10 kwietnia 2003r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych
TO	Trwałe ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości
UE	Unia Europejska
u.g.n.	Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 344 z późn. zm.)
WSA	Wojewódzki Sąd Administracyjny
Wykonawca	Przedsiębiorca albo konsorcjum przedsiębiorców realizujące Kontrakt na roboty 2A.1/2 Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego na potoku Goworówka miejscowość Roztoki Bystrzyckie.
Zadanie	2A.1/2 Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego na potoku Goworówka miejscowość Roztoki Bystrzyckie.

PODSUMOWANIE

Przedmiot Kontraktu:	W ramach Kontraktu na roboty 2A.1/2 Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego na potoku Goworówka miejscowość Roztoki Bystrzyckie
Data zakończenia realizacji Inwestycji (zakończenia robót):	24 sierpnia 2021
Data otrzymania „NO” dla PPNiP:	12 kwiecień 2017
Liczba i kategoria PAP:	30 PAP
Suma odszkodowań wypłaconych PAP:	7 522 527 052,19złoty – rekompensaty pieniężne
Liczba nieruchomości i kategorie własności:	Zajęcia stałe: 73 nieruchomości 28 prywatne, 45 publiczne (16 gminne, 26 Skarb Państwa, 3 Parafii Rzymsko -Katolickiej) Zajęcia czasowe: 10 nieruchomości – 1 prywatna, 9 publiczne (9 Skarb Państwa)
Kluczowe zagadnienia:	<ul style="list-style-type: none">— w związku z wywłaszczeniami wypłaty odszkodowań za grunty— w związku z wywłaszczeniami wypłata odszkodowań za wygaśnięcie umowy dzierżawy— w związku z zajęciami o charakterze czasowymi uregulowanie kwestii korzystania z tych nieruchomości, monitoring sposobu korzystania i czasu zajęcia oraz uporządkowania stanu po zakończeniu korzystania
Kluczowe osiągnięcia:	<ul style="list-style-type: none">— wypłacono odszkodowania na rzecz byłych właścicieli/współwłaścicieli za grunt (szczegółowy opis – rozdział 6.1 Zajęcia stałe),— zakończono korzystanie z nieruchomości objętych zajęciem o charakterze czasowym, korzystanie to odbyło się zgodnie z zapisami zawartymi w podpisanych porozumieniach. Działki zostały przywrócone do stanu sprzed zajęcia. Nie było zastrzeżeń do stanu nieruchomości po zakończeniu użytkowania, a wszystkie zobowiązania zostały wypełnione (szczegółowy opis – rozdział 6.2 Zajęcia czasowe)

1 Wprowadzenie

Wszystkie roboty do zrealizowania w ramach Kontraktu 2A.1/2 zostały zakończone w 2021 roku, a Okres Gwarancji Jakości i Rękopis zakończył się w 2023 roku. W niniejszym raporcie przedstawiono sprawozdanie z realizacji działań zaplanowanych w Planie Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń (PPNiP) dla Kontraktu na roboty 2A.1/2 Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego na potoku Goworówka miejscowość Roztoki Bystrzyckie zrealizowanego w ramach Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły (POPDOW), współfinansowanego przez Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju (Bank Światowy lub BŚ), Bank Rozwoju Rady Europy (BRRE) oraz Budżet Państwa. Zadanie polegało na budowie suchego zbiornika przeciwpowodziowego oraz przełożeniu drogi powiatowej nr 3233D Roztoki-Goworów-Międzylesie kolidującej z budową zbiornika przeciwpowodziowego.

PPNiP dla Kontraktu 2A.1/2 uzyskał No Objection w dniu 12.04.2017r. Został on wdrożony zgodnie z wymogami zapisów Podręcznika Operacyjnego Projektu oraz Ramowego dokumentu dotyczącego Przesiedleń i Pozyskania Nieruchomości¹. Raport Końcowy z wdrożenia Planu Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń (PPNiP) ma na celu udokumentowanie procesu pozyskania nieruchomości i ocenę, czy spełnia on wymagania OP 4.12 lub czy są jeszcze jakieś działania korygujące, które muszą zostać podjęte.

Zgodnie z założeniami przyjętymi w PPNiP ocena ex-post przeprowadzona została po całkowitym wdrożeniu PPNiP. Ocena ta potwierdza, że działania minimalizujące zostały prawidłowo zrealizowane i odpowiednio udokumentowane. W szczególności potwierdzone zostało, że kompensacja i minimalizacja oddziaływań Projektu zostały wykonane zgodnie z zasadami OP 4.12, a sytuacja socjoekonomiczna PAP jest na poziomie odpowiadającym tej sprzed realizacji Projektu. Zadanie 2A.1/2 Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego na potoku Goworówka obejmowało zakresem miejscowość Roztoki Bystrzyckie, która położona jest w Gminie Międzylesie, w ujściowym odcinku potoku Goworówka, w odległości około 150,0m na wschód od skrajnej zabudowy wsi Roztoki Bystrzyckie (powyżej miejscowości).

Zadanie to obejmowało m. in.:

1. Przełożenie kablowej linii napowietrznej SN 20kV (rozbiórkę i budowę w nowej lokalizacji) oraz przełożenie gazociągu DN200, 1.6 Mpa (rozbiórkę i budowę w tej samej lokalizacji).
2. Budowę obiektów zbiornika, w tym w szczególności:
 - a. Budowę zapory ziemnej wraz z kształtowaniem stanowiska górnego (przedpola zapory) i dolnego stopnia.
 - b. Budowę urządzeń zrzutowych (urządzeń spustowych i urządzeń przelewowych).
 - c. Wycinkową regulację koryta potoku Goworówka w obrębie stanowiska dolnego i górnego stopnia.
 - d. Formowanie czaszy zbiornika wraz z kształtowaniem skarp czaszy zbiornika.
 - e. Budowę dróg obsługowych (wewnętrznych).

¹ <https://odrapcu.pl/projekt-opdow/popdow-dokumenty/>

- f. Wykonanie urządzeń kontrolno-pomiarowych i automatyzacji obiektu.
 - g. Budowę budynku zaplecza.
3. Przełożenie drogi powiatowej 3233D – rozbiórkę i budowę fragmentu drogi w innej lokalizacji.

Biorąc pod uwagę istniejące przepisy dotyczące realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych oraz realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych Zadanie zostało podzielone na dwie części:

- Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego Roztoki Bystrzyckie na potoku Goworówka. Projekt ten realizowany był zgodnie ze specustawą powodziową. Projekt ten objął przełożenie kablowej napowietrznej linii energetycznej SN 20kV i doziemnego gazociągu DN200, 1.6MPa.
- Przełożenie drogi powiatowej nr 3233D Roztoki-Goworów-Międzylesie na terenie obrębu Roztoki kolidującej z budową suchego zbiornika przeciwpowodziowego Roztoki Bystrzyckie na potoku Goworówka. Projekt ten realizowany był zgodnie ze specustawą drogową. Projekt realizowany był w porozumieniu z właściwym zarządcą drogi - Zarządem Dróg Powiatowych w Kłodzku.

Przed realizacją inwestycji obszar Zadania użytkowany był głównie rolniczo, tylko 9,5 ha stanowiły lasy i zadrzewienia. Zapora Zbiornika wybudowana została (licząc w linii prostej od korony zapory) w odległości około 210,0 m na wschód, od najbliższych zabudowań wsi Roztoki z zabudową usytuowaną wzdłuż drogi krajowej nr 33; w odległości około 1,5 km na zachód od najbliższych zabudowań wsi Gajnik z zabudową usytuowaną wzdłuż drogi powiatowej Roztoki-Goworów; w odległości około 2,3 km na zachód od najbliższych zabudowań wsi Michałowice z zabudową usytuowaną wzdłuż drogi powiatowej Roztoki-Goworów nr 3233D. Obszar czaszy Zbiornika przecinała linia energetyczna ŚN 20kV, gazociąg G200 oraz droga powiatowa nr 3233D wraz z mostem zlokalizowanym nad potokiem Nowinka. (załącznik nr 3 Dokumentacja fotograficzna)

Dzięki realizacji Projektu (Budowa 4 suchych zbiorników) ochroną przed powodzią zostało objętych ok. 1230 osób zamieszkujących obszar wzdłuż rzeki Nysy Kłodzkiej na odcinku od Boboszowa aż do Barda oraz wzdłuż rzeki Bystrzycy Dusznickiej aż do miejscowości Kłodzko. Najistotniejszym celem realizacji Kontraktu było zmniejszenie wielkości przepływów oraz zagrożenia powodziowego w dolinach rzek, na których są zlokalizowane zbiorniki oraz w dolinie Nysy Kłodzkiej. Dzięki wybudowaniu zbiornika oraz realizacji pozostałych elementów Projektu ochroną przed powodzią zostało objętych 3851 obiektów zagrożonych bezpośrednio ryzykiem zalania w tym m.in. budynków mieszkalnych, budynków o szczególnym znaczeniu społecznym, zakładów przemysłowych. Natomiast pośrednio nowo wybudowane zbiorniki przyczyniły się do ochrony ok. 112 tysięcy ludzi (całkowita liczba ludności gmin dotkniętych powodzią).

Tabela 1. Powierzchnia i liczba pozyskanych nieruchomości oraz oddziaływania Kontraktu 2A.1/2.

Oddziaływania ze względu na rodzaj robót/oddziaływania wg wskaźnik PNRI	Całkowita liczba hektarów [ha]	Całkowita liczba działek [szt.]	Działki publiczne						Działki prywatne			Przesiedlenia fizyczne	Przesiedlenia ekonomiczne
			Skarb Państwa	%	Gmina	%	Parafia Rzymsko-Katolicka	%	Ilości działek	Ilość PAP	%		
Zajęcia stałe – pozyskane na rzecz budowy zbiornika przeciwpowodziowego Załącznik nr 2 Ark.1. (PNRI)	83,1224 (w tym prywatne 36,8613)	60	17	28%	14	23%	3	5%	26	30	44%	0	0
Zajęcia stałe – pozyskane na rzecz przebudowy drogi powiatowej 3233D Załącznik nr 2 Ark.1. (ZRID)	3,8225 (w tym prywatne 0,0265)	13	9	70%	2	15%	0	0	2	2*	15%	0	0
Suma	86,9449	73	26		16		3		28	30		0	0
Zajęcie czasowe - przebudowa kablowej sieci telekomunikacyjnej Załącznik nr 2 Ark. 2	0,3971 (w tym prywatne 0,0340)	5	4	90%	0	0	0	0	1	2*	100%	N/A	N/A
Zajęcie czasowe - przebudowa gazociągu Załącznik nr 2 Ark. 2	0,0200	1	1	100%	0	0	0	0	0	0	0	N/A	N/A
Zajęcie czasowe - przebudowa napowietrznej linii SN20kV Załącznik nr 2 Ark. 2	0,0200	1	1	100%	0	0	0	0	0	0	0	N/A	N/A

RAPORT KOŃCOWY PPNiP

DLA KONTRAKTU 2A.1/2

Zajęcie czasowe - ograniczenie w korzystaniu z nieruchomości w związku z piętrzeniem się wody Załącznik nr 2 Ark. 2	0,8400	3	3	100%	0	0	0	0	0	0	N/A	N/A
<u>Suma</u>	<u>1,2771</u>	10	9		0	0			1		N/A	N/A

* dla części drogowej oraz części pod zbiornik grunty były pozyskiwane często od tych samych PAP. Z tych względów podano sumaryczną ilość PAP dla obu części inwestycji

Tereny przeznaczone pod Inwestycję, tj. budowę zbiornika stanowiły grunty rolne. Część przejętych nieruchomości stanowiła grunty orne, łąki, pastwiska oraz grunty zadrzewione i zakrzewione. Były to nieruchomości niezabudowane będące własnością gospodarstw domowych, Gminy Międzyzlesie oraz SP. Na potrzeby realizacji inwestycji od osób prywatnych pozyskano nieruchomości o łącznej powierzchni 36,8878 ha (PNRI +ZRID). Nie wystąpiły przesiedlenia fizyczne i ekonomiczne. Wszystkie odszkodowania zostały wypłacone terminowo i w wysokości ustalonej w porozumieniach z PAP lub w decyzjach Wojewody Dolnośląskiego (tam, gdzie odszkodowania były ustalane przez Wojewodę). Nie wpłynęły żadne skargi związane z realizacją Zadania.

Wszystkie oddziaływania były nieistotne, w żadnym przypadku nie stwierdzono oddziaływań w zakresie m.in. utraty źródeł dochodów, miejsc pracy, dostępności do infrastruktury, utraty możliwości prowadzenia działalności rolniczej, utraty możliwości korzystania z walorów przyrodniczych/dostępu do parków, rezerwatów, dostępu do instytucji edukacyjnych, placówek kultury itp.

Kluczowe dane dla implementacji PPNiP przedstawiono poniżej:

Tabela 2 Kluczowe daty implementacji PPNIP.

Działanie	Data
Konsultacje społeczne PPNiP	28.11.2016
NO dla PPNiP	12.04.2017
Rozpoczęcie wypłat odszkodowań	Lipiec 2017
Fizyczne wejście w teren	25.01.2018
Zakończenie budowy Zbiornika	9.08.2021
Zakończenie Okresu Zgłaszania Wad	24.08.2022

2 Opis działania procedur dotyczących nabywania nieruchomości

2.1 ZAJĘCIA STAŁE (WYWŁASZCZENIA) NA PODSTAWIE SPECUSTAWY

PRZECIWPOWODZIOWEJ

2.1.1 Procedura wywłaszczeniowa

Nabywanie nieruchomości odbywało się z zastosowaniem zasad opisanych w PPNiP, w szczególności z poszanowaniem wymogów określonych w OP 4.12.

Zgodnie ze specustawą powodziową wywłaszczenie nieruchomości lub ich części, jak też trwałe i czasowe ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości lub jej części następowało w PNRI wydawanym przez wojewodę. Wywłaszczenie następowało z chwilą, w której decyzja PNRI stawała się ostateczna.

Z tytułu przeniesienia na rzecz Skarbu Państwa własności nieruchomości, właścicielowi nieruchomości albo jej użytkownikowi wieczystemu przysługiwało odszkodowanie pieniężne lub w formie „ziemia za

ziemię". Specustawa powodziowa nie zawierała szczególnej preferencji dla wypłaty odszkodowania w formie „ziemia za ziemię”; zakładała raczej rekompensatę w pieniądzu z założeniem, iż miała ona pozwolić na zakup podobnej nieruchomości po cenie rynkowej. Tą też formę odszkodowania preferowały PAP. W toku negocjacji dotyczących sposobu wypłaty odszkodowania (w formie pieniężnej, czy w formie ziemia za ziemię) PAP wybierały pieniężną formę odszkodowania.

Wysokość odszkodowania określano odrębnie dla każdej nieruchomości, w drodze indywidualnych negocjacji Inwestora z dotychczasowym właścicielem lub użytkownikiem wieczystym (zob. szczegółowo pkt 3.2 niniejszego raportu). Negocjacje były prowadzone w oparciu o niezależną i obiektywną wycenę rzeczoznawcy majątkowego, posiadającego odpowiednią licencję (zawodowe uprawnienia państwowe do szacowania nieruchomości). Wycena sporządzana była na zlecenie Inwestora.

Wysokość odszkodowania była ustalana według stanu nieruchomości w dniu wydania PNRI, ale według wartości nieruchomości z dnia, w którym następowało ustalenie wysokości odszkodowania.

W przypadku dojścia przez Inwestora i osobę wyłączonej do porozumienia co do wysokości odszkodowania, zawierane było pisemne porozumienie określające wysokość odszkodowania, a także termin i sposób jego wypłaty (zob. pkt 5.1 i 6.1).

Jeżeli w terminie 2 miesięcy od dnia wydania ostatecznej PNRI nie udało się dojść do porozumienia co do wysokości odszkodowania, wysokość tę ustalał wojewoda w drodze decyzji. Przed wydaniem decyzji wojewoda powoływał rzeczoznawcę majątkowego. W przypadku, w którym strona zgłaszała uwagi i wnioski w postępowaniu przed wojewodą, wojewoda musiał merytorycznie odnieść się do tych uwag i wniosków na etapie prowadzonego postępowania, a następnie w wydanej decyzji odszkodowawczej. W wielu przypadkach, w których sprawa trafiła do Wojewody powstały różnice w wysokości odszkodowań szacowanych przez biegłego działającego na zlecenie Inwestora z wysokościami szacowanymi przez biegłego działającego na zlecenie Wojewody. Różnice wynikały z przyjęcia przez biegłych odmiennych pakietów transakcji rynkowych na potrzeby analizy wysokości odszkodowania; generalnie wyceny biegłych działających na zlecenie Wojewody były korzystniejsze dla PAP. W związku z tym Inwestor wypłacił odszkodowanie w wysokości ustalonej przez biegłego działającego na zlecenie Wojewody, jako korzystniejsze dla PAP. Szczegółowe zestawienie decyzji wydanych przez Wojewodę przedstawiono w pkt 6.1.1.

2.1.2 Procedury odwoławcze

Od wydanej przez Wojewodę decyzji ustalającej wysokość odszkodowania stronie przysługiwało odwołanie do organu wyższego stopnia. W takim przypadku PAP mogła złożyć wniosek o wypłatę odszkodowania określonego w zaskarżonej decyzji. W takim przypadku odszkodowanie zostałoby wypłacone w kwocie określonej w decyzji, co nie miało by wpływu na prowadzone postępowanie odwoławcze.

Żadna z PAP nie odwołała się od decyzji Wojewody ustalającej wysokość odszkodowania. W związku z tym w przypadkach, w których odszkodowanie ustalał Wojewoda zostało ono wypłacone w wysokości ustalonej w decyzji Wojewody.

2.2 ZAJĘCIA STAŁE (WYWŁASZCZENIA) NA PODSTAWIE SPECUSTAWY DROGOWEJ

2.2.1 Procedura wywłaszczeniowa

Nabywanie nieruchomości odbywało się zgodnie z zasadami opisanymi w PPNiP, z poszanowaniem wymogów określonych w OP 4.12. Zgodnie ze specustawą drogową wywłaszczenie nieruchomości lub ich części oraz trwałe i czasowe ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości następuje w decyzji ZRID, wydawanej przez starostę dla dróg powiatowych. Wywłaszczenie następowało z chwilą, gdy decyzja ZRID stawała się ostateczna.

Właścicielom nieruchomości lub użytkownikom wieczystym przysługiwało odszkodowanie pieniężne lub w formie „ziemia za ziemię”, przy czym specustawa drogowa preferowała raczej rekompensatę pieniężną, pozwalającą na zakup podobnej nieruchomości po cenie rynkowej. Wysokość odszkodowania była określana przez Starostę Kłodzkiego, w drodze odrębnej decyzji, na podstawie niezależnej wyceny rzeczoznawcy majątkowego z odpowiednimi uprawnieniami. W związku z tym negocjacje z PAP ograniczały się do preferowanej formy odszkodowania oraz do terminu i warunków wydania nieruchomości.

Decyzję ustalającą odszkodowanie wydawano w terminie 30 dni od dnia, gdy ZRID stawało się ostateczne, lub w terminie 60 dni, gdy nadano jej rygor natychmiastowej wykonalności. Negocjacje dotyczyły formy odszkodowania i warunków przejęcia nieruchomości, a ich wynik określano w decyzji starosty, zgodnie z przepisami specustawy drogowej.

Konieczność stosowania PPNiP oraz OP 4.12 w procesie negocjacji, przejęcia nieruchomości i wypłaty odszkodowań została ustalona w porozumieniu między Powiatem Kłodzkim a Inwestorem, zawartym po przeprowadzeniu negocjacji. Porozumienie określało warunki przekazywania środków na wypłatę odszkodowań oraz zasady współpracy przy wdrażaniu, monitorowaniu i raportowaniu dla weryfikacji przez Bank Światowy. Zawarcie tego Porozumienia było dobrowolne i nastąpiło po w dniu 30.01.2017r. Umowa określała warunki przekazywania przez Inwestora środków na wypłatę odszkodowań.

Od dnia wydania ostatecznej PNRI do dnia wyłączenia z użytkowania odcinka drogi powiatowej nr 3233D kolidującej z budową Zbiornika, koszty związane z utrzymaniem tego odcinka drogi były finansowane z budżetu Inwestora.

2.2.2 Procedury odwoławcze

Od wydanej przez starostę decyzji ustalającej wysokość odszkodowania stronie przysługiwało odwołanie do organu wyższego stopnia (w przypadku ZRID wydawanego przez starostę – do wojewody).

W przypadku wniesienia przez osobę wyłączonej odwołania od decyzji ustalającej wysokość odszkodowania, na wniosek tej osoby mogła być wypłacona zaliczka w wysokości 70% odszkodowania ustalonego przez organ pierwszej instancji w decyzji ustalającej wysokość odszkodowania. Wpłata zaliczki miała nastąpić jednorazowo w terminie 30 dni od dnia złożenia takiego wniosku. Nie odnotowano jednak żadnych wniosków o wypłatę zaliczki.

Decyzja wydana w postępowaniu odwoławczym mogła zostać zaskarżona do wojewódzkiego sądu administracyjnego w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia skarżącemu rozstrzygnięcia w sprawie. Od wyroku wojewódzkiego sądu administracyjnego stronie przysługiwało prawo wniesienia skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia stronie odpisu orzeczenia z uzasadnieniem. Nie odnotowano jednak żadnych spraw skierowanych do sądu administracyjnego.

Odszkodowanie za nieruchomości wyłączone na podstawie ZRID było wypłacane przez Powiat Kłodzki, na rzecz którego nastąpiło wyłączenie. W związku z tym, pomiędzy Powiatem Kłodzkim a Inwestorem powinno być zawarte porozumienie obligujące Powiat do stosowania zasad niniejszego PPNiP oraz OP 4.12 w procedurze ustalania i wypłaty odszkodowań oraz określające zasady ponoszenia związanych z tym kosztów.

2.3 TRWAŁE OGRANICZENIA I ODSZKODOWANIA DLA OPERATORÓW LINII PRZESYŁOWYCH

W odniesieniu do odszkodowań za TO ustanawiane zarówno w oparciu o przepisy specustawy powodziowej, jak i specustawy drogowej zastosowanie znajdowały procedury i zasady wyceny opisane w PPNiP, a dotyczące ustalania i wypłaty odszkodowań za wyłączenie nieruchomości lub jej części.

Operatorzy linii energetycznych oraz linii gazowych otrzymali odszkodowanie w postaci nowego urządzenia przesyłowego (sieci przesyłowej), zrealizowanego na innych nieruchomościach w miejsce urządzeń rozebranych. Na nieruchomościach, na których zrealizowane zostały nowe urządzenia przesyłowe ustanowione zostało prawo uprawniające operatorów urządzeń sieciowych do korzystania z tych nieruchomości w granicach określonych przeznaczeniem urządzeń przesyłowych. Obciążenie to obejmuje dostęp, korzystanie poprzez bieżącą eksploatację, dokonywanie kontroli, przeglądów, konserwacji, modernizacji, remontów, usuwanie awarii, wymiany urządzeń posadowionych na danej nieruchomości w zakresie niezbędnym dla zapewnienia prawidłowego i niezakłóconego działania sieci. Obciążenia te mają formę trwałego ograniczenia (TO). Trwałe ograniczenia dotyczą działek publicznych oraz jednej działki prywatnej. Właściciele działki prywatnej są uprawnieni do otrzymania odszkodowania z tytułu obciążenia ich nieruchomości TO. Odszkodowanie zostało wypłacone przez Inwestora na podstawie decyzji Wojewody Dolnośląskiego.

Na potrzeby realizacji inwestycji konieczne było również czasowe zajęcie jednej nieruchomości osoby prywatnej (patrz Tabela nr 1). Osoby uprawnione otrzymały z tego tytułu odszkodowanie, a same

nieruchomości, po zakończeniu realizacji inwestycji zostały przywrócone przez Wykonawcę do stanu poprzedniego (sprzed realizacji inwestycji).

2.4 ZAJĘCIA CZASOWE

PNRI oraz ZRID mogły również określać czasowe ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości na czas realizacji inwestycji (tzw. zajęcia czasowe). Po zakończeniu realizacji czynności związanych z realizacją inwestycji (np. po wybudowaniu urządzeń infrastruktury technicznej) i po upływie terminu, na który udzielono zezwolenia na czasowe zajęcie nieruchomości, nieruchomości powinny być zostać przywrócone do stanu poprzedniego. Jeżeli przywrócenie nieruchomości do stanu poprzedniego nie byłoby możliwe, za poniesione z tego tytułu straty PAP przysługiwałoby odszkodowanie odpowiadające wartości poniesionych szkód (art. 128 ust. 4 u.g.n.). Jeżeli wskutek braku przywrócenia nieruchomości do stanu poprzedniego zmniejszałaby się wartość nieruchomości, odszkodowanie powiększało by się o kwotę odpowiadającą temu zmniejszeniu.

W toku realizacji inwestycji Inwestor w ramach minimalizacji oddziaływań na PAP zrezygnował z większości zajęć czasowych. Szczegółowe dane dot. zajęć czasowych zostały przedstawione w rozdziale 6.2.

2.5 ZAGADNIENIA DODATKOWE

2.5.1 Wypłata zaliczek na odszkodowanie

W trakcie analizy luk na etapie LARPF zidentyfikowano różnice pomiędzy OP 4.12 a przepisami polskimi. Zgodnie z OP 4.12 wypłata odszkodowania powinna nastąpić przed fizycznym zajęciem terenu na potrzeby realizacji Zadania. Natomiast specustawa powodziowa pozwala na zajęcie terenu i rozpoczęcie robót, zanim nastąpi wypłata odszkodowania.

W ramach zastosowania instrumentów korygujących ustalono, że „we wszystkich przypadkach warunkiem rozpoczęcia robót jest otrzymanie potwierdzenia, że osoba dotknięta skutkami realizacji Zadania została poinformowana z wyprzedzeniem o rozpoczęciu robót, wynagrodzenie zostało wypłacone i otrzymano zgodę na wejście w teren.

Jedynymi wyjątkami są sytuacje, gdzie wszczęte zostało postępowanie odwoławcze z uwagi na niepowodzenie negocjacji, nieobecność właścicieli lub brak możliwości ich ustalenia.

W celu minimalizacji ryzyka rozpoczęcia robót przed skompensowaniem strat zajęcia nieruchomości powinny być zaplanowane i przeprowadzone z wyprzedzeniem przed rozpoczęciem robót.”.

W toku wdrażania PPNiP okazało się jednak, że określony w LARAF instrument korygujący nie jest wystarczający z uwagi na znacznie przedłużające się postępowania administracyjne związane ustaleniem i wypłatą odszkodowania. W związku z tym konieczne było zaproponowanie procedury, która umożliwiłaby rozpoczęcie realizacji inwestycji przy jednoczesnym poszanowaniu zasad z OP 4.12. W tym celu w trakcie Misji Banku Światowego ustalono, że w przypadku przedłużającego się postępowania wydania decyzji ustalającej wysokość odszkodowania, Inwestor proponuje PAP

wypłatę odszkodowania za wywłaszczoną nieruchomość w wysokości 70% wartości nieruchomości, określonej w wycenie rzeczoznawcy sporządzonej na zlecenie Inwestora, niezależnie od toczącego się postępowania administracyjnego w sprawie ustalenia wysokości odszkodowania. Proponowana zaliczka mogła być wypłacona PAP w każdym czasie (aż do zakończenia postępowania przed Wojewodą, a następnie ewentualnego postępowania odwoławczego) począwszy od daty otrzymania przez PAP propozycji porozumienia. Bank Światowy wyraził zgodę, aby w przypadku wystąpienia z propozycją wypłaty zaliczki na odszkodowanie i umożliwienia PAP podjęcia tej zaliczki w każdym czasie, traktować taką sytuację jako spełniającą wymaganie OP 4.12 dotyczące zapewnienia PAP możliwości uzyskania odszkodowania przed fizycznym rozpoczęciem robót na nieruchomości PAP. Zostało to oficjalnie wprowadzone do POM oraz RPF. Wypłata tej niespornej części odszkodowania miała nastąpić na podstawie porozumienia PAP i Inwestora. Ustalono, że jeżeli wartość odszkodowania ustalona w decyzji administracyjnej będzie przewyższała zaproponowane przez Inwestora odszkodowanie. Natomiast pozostała część odszkodowania (do kwoty ustalonej w tej decyzji) zostanie rozliczona i wypłacona na rzecz PAP po uzyskaniu przez tę decyzję waloru ostateczności. Co istotne, przyjęcie przez PAP proponowanej przez Inwestora części odszkodowania nie stanowiło uznania wysokości odszkodowania ustalonej w operacie szacunkowym sporządzonym na zlecenie Inwestora i nie miało żadnego wpływu na prowadzone postępowanie w sprawie ustalenia wysokości odszkodowania za wywłaszczoną nieruchomość.

2.5.2 Odszkodowanie za dzierżawę

W przypadku działek Agencji Nieruchomości Rolnej², na których ustanowiona została dzierżawa, dzierżawca otrzymał odszkodowanie z tytułu wygaśnięcia umowy dzierżawy. Z PAP przeprowadzono negocjacje dotyczące warunków przejęcia nieruchomości (forma odszkodowania, termin przejęcia nieruchomości, zasady użytkowania po wydaniu PNRI itp.). Po wydaniu PNRI, w oparciu o opinię niezależnego biegłego – rzeczoznawcy majątkowego, prowadzone były również negocjacje dotyczące wysokości odszkodowania (zob. szczegółowo pkt 3.2 niniejszego raportu). Odszkodowanie dla PAP zostało wypłacone przed rozpoczęciem prac na zajętych działkach.

2.5.3 Podwyższenie wysokości odszkodowania przy niezwłocznym wydaniu nieruchomości

Jeżeli dotychczasowy właściciel albo użytkownik wieczysty nieruchomości objętej wywłaszczeniem wydał tę nieruchomość lub wydał nieruchomość i opróżnił lokal oraz inne pomieszczenia nie później niż w terminie 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o wydaniu decyzji PNRI/ZRID, wysokość odszkodowania powiększała się o kwotę równą 5% wartości nieruchomości lub wartości prawa użytkowania wieczystego. Podwyższenie odszkodowania jest związane wyłącznie z faktem wydania nieruchomości. Nie jest związane z faktem podpisania porozumienia ustalającego wysokość odszkodowania, czy też akceptującego propozycję zaliczki na odszkodowanie.

Dla analizowanego Zadania sytuacja taka miała miejsce w 38 przypadkach. (zob. szczegółowo pkt 6.1.1 niniejszego raportu).

² W wyniku zmiany ustawy z dniem 1 września 2017 r. agencja Nieruchomości Rolnych została przekształcona w Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa

2.5.4 Resztówki

Zgodnie z art. 23 ust. 1 specustawy powodziowej oraz art. 13 ust. 3 specustawy drogowej jeżeli przejęta jest część nieruchomości, a pozostała część nie nadaje się do prawidłowego wykorzystania na dotychczasowe cele (tzw. „resztówka”), Inwestor jest zobowiązany do nabycia tej części nieruchomości na wniosek jej właściciela lub użytkownika wieczystego.

Wniosek o wykup resztówki może zostać złożony przed wydaniem PNRI albo ZRID, jednakże samo nabycie nieruchomości może nastąpić dopiero po wydaniu PNRI albo ZRID. W przypadku wydanej PNRI prawo do żądania wykupu „resztówki” nie przysługuje właścicielowi nieruchomości, na której znajduje się droga publiczna.

Roszczenie o wykup resztówki przedawnia się w terminie 6 lat od dnia, w którym PNRI albo ZRID stała się ostateczna.

W odniesieniu do Inwestycji nie wpłynęły wnioski o wykup resztówki. Z rozmów przeprowadzonych z właścicielami wywłaszczonych nieruchomości wynika również, że nie planują oni wystąpienia z wnioskami o wykup resztówek.

2.5.5 Depozyt

Na podstawie art. 133 u.g.n. Inwestor składa kwotę odszkodowania do depozytu sądowego zgodnie z decyzją wojewody zobowiązującą Inwestora do wpłaty odszkodowania do depozytu. Jest to równoznaczne ze spełnieniem świadczenia. Ma to miejsce wyłącznie w dwóch przypadkach: gdy osoba uprawniona odmawia przyjęcia odszkodowania albo jego wypłata natrafia na trudne do przewyżnienia przeszkody (brak zdolności do czynności prawnych wierzyciela, jego dłuższa nieobecność w kraju przy braku ustanowienia pełnomocnika, klęski żywiołowe, stan wojenny) oraz gdy odszkodowanie za wywłaszczenie dotyczy nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym (Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z dnia 25 lutego 2005 r., sygn. akt II SA/Lu 884/04).

PAP może podjąć kwotę złożoną do depozytu przez okres 10 lat. W przypadku, w którym kwota nie zostanie podjęta zdeponowane środki przechodzą na własność Skarbu Państwa.

W odniesieniu do przedmiotowej Inwestycji nie pojawiła się konieczność złożenia odszkodowań do depozytu.

3 Zaangażowanie społeczności lokalnej

3.1 KONSULTACJE SPOŁECZNE

Przez cały okres przygotowania do realizacji i realizacji Kontraktu, począwszy od momentu wystąpienia o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach prowadzony był proces informowania społeczeństwa o Projekcie.

Lokalna społeczność była prawidłowo informowana o planowanym Kontrakcie na etapie prowadzonych procedur administracyjnych związanych z wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, decyzji pozwolenia wodnoprawnego, decyzji o pozwoleniu na realizację Inwestycji, decyzji na realizację inwestycji drogowej dla zamierzenia budowlanego pod nazwą: „Przełożenie drogi powiatowej nr 3233D kolidującej z budową Zbiornika Roztoki Bystrzyckie”. Podmiotami odpowiedzialnymi za informowanie PAP o tych procedurach były właściwe organy wydające kolejne decyzje administracyjne.

W wyżej wskazanych postępowaniach informacje przekazywane były w drodze obwieszczeń, zamieszczanych na stronach internetowych organów prowadzących postępowania (Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Marszałek Województwa Dolnośląskiego, Starosta Kłodzki, Wojewoda Dolnośląski) oraz w sposób zwyczajowo przyjęty na tym obszarze, tj. na dostępnych publicznie tablicach ogłoszeń w miejscach, w których Kontrakt był realizowany.

Dodatkowo obwieszczenia wywieszano na stronie internetowej i tablicach ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Międzyzlesiu.

Spółeczność lokalna była informowana o złożeniu przez RZGW WR stosownych wniosków, jak i o wydaniu poszczególnych, wskazanych powyżej decyzji. Zapewniono to możliwość wypowiedzenia się stronom w zakresie wszelkich kwestii dotyczących planowanego Kontraktu.

Po wydaniu decyzji, strony zostały również prawidłowo pouczone przez wydające je organy o możliwościach wniesienia odwołania w tym o właściwym trybie i terminie w zakresie składania odwołania.

Ponadto PAP posiadające nieruchomości na obszarze realizacji Kontraktu na etapie rozpoczęcia procedury wydania PNRI oraz ZRID, jak i po jej zakończeniu zostały powiadomione listownie (listem poleconym ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru) o rozpoczęciu, a następnie o zakończeniu procedury związanej z przejęciem nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa.

Jeszcze przed rozpoczęciem procedury wywłaszczeniowej, dla przedmiotowego Zadania Inwestor opracował Projekt PPNiP, który podlegał konsultacjom społecznym w okresie od 07.11.2016 do 28.11.2016 (włącznie). Po 21-dniowym okresie udostępnienia do wglądu dokumentu w dniu 28.11.2016 w Świetlicy Wiejskiej w Roztokach 34 odbyło się spotkanie otwarte dla wszystkich zainteresowanych, na którym przedstawione zostały informacje o Projekcie PPNiP oraz odbyła się publiczna dyskusja dotycząca tego dokumentu. Złożone do niego przed debatą lub w trakcie tego spotkania wnioski i uwagi zostały uwzględnione w Końcowej wersji PPNiP.

Dokument końcowy PPNiP po uzyskaniu klauzuli „no objection” BŚ był udostępniony zainteresowanym stronom poprzez stronę internetową Inwestora i BKP OPDOW przez cały okres realizacji Kontraktu.

Przez cały okres realizacji Kontraktu działał też punkt informacyjny o Projekcie (szczegóły wskazano pkt. 3.3).

Przed rozpoczęciem robót Inwestor tj. RZGW WR przeprowadził szeroko zakrojoną akcję informacyjną o planowanej realizacji Kontraktu oraz uruchomieniu punktu informacyjnego dla osób objętych oddziaływaniem Projektu (PAP), gdzie mogły one wносить swoje wnioski i uwagi do prowadzonych robót budowlanych i planowanych zajęć. Przygotowana i rozestana została, do wszystkich PAP, broszura informacyjna z informacją o możliwości zgłaszania skarg (zgodnie z zapisami PPNiP i mechanizmem GRM) wraz z podaniem danych do kontaktu. Broszura zawierała również opis procedury nabycia nieruchomości przez Skarb Państwa oraz zasady ustalania i wypłaty odszkodowań za nabycie praw do nieruchomości zgodną z obowiązującymi przepisami prawa i polityką Banku Światowego .

3.2 NEGOCJACJE Z PAP

Negocjacje z PAP prowadzone były indywidualnie z danym gospodarstwem domowym, w zależności od rodzaju oddziaływań na to gospodarstwo. Wszystkie zainteresowane osoby miały prawo do uczestnictwa w negocjacjach na równych zasadach. Obszary negocjacji zależały od rodzaju dobra dotkniętego oddziaływaniem, co pozwoliło na zaspokojenie potrzeb każdego gospodarstwa domowego w odniesieniu do występujących dla danego gospodarstwa skutków:

- utraty gruntu,
- utrata dochodów,
- wygaśnięcia umowy dzierżawy
- inne elementy (np. różnego rodzaju wsparcie, ustalenie prawa własności nieruchomości).

Ze względu na rodzaj oddziaływań, w odniesieniu dla przedmiotowej inwestycji negocjacje dotyczyły formy odszkodowania, jego wysokości oraz czasu zajmowania nieruchomości. Pozostałe obszary nie podlegały negocjacjom, bowiem nie było to uzasadnione w odniesieniu do poszczególnych przypadków.

Po wydaniu decyzji PNRI i uzyskaniu przez nią prawomocności Inwestor rozpoczął indywidualne spotkania z osobami dotkniętymi realizacją projektu (PAP), dotyczące wypłaty odszkodowań za wywłaszczone nieruchomości. Inwestor proponował odszkodowanie w kwotach wynikających z operatów szacunkowych sporządzonych na zlecenie Inwestora przez niezależnego rzeczoznawcę. W większości przypadków udało się podpisać protokoły uzgodnienia odszkodowania (patrz Wykres nr 3).

W trakcie negocjacji Inwestor na bieżąco udzielał PAP kompleksowych wyjaśnień i informacji w celu zagwarantowania, że poczynione ustalenia i porozumienia są zrozumiałe dla wszystkich objętych nimi osób. Proces negocjacji nie dyskryminował oraz uwzględniał problematykę równouprawnienia.

Zastrzeżenia poczynione przez strony na etapie negocjacji archiwizowane były w notatkach lub protokołach z tych negocjacji. Zestawienie odbytych spotkań negocjacyjnych zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 3 Podsumowanie odbytych spotkań negocjacyjnych.

Lp.	Data spotkania	Miejsce spotkania	Temat spotkania
1	22.06.2017	Roztoki	Spotkania z dotychczasowymi właścicielami nieruchomości w celu przekazania operatów szacunkowych oraz podpisanie protokołów uzgodnienia wysokości odszkodowania dla Roztok 2.A.1/2.
2	23.06.2017	Roztoki	Spotkania z dotychczasowymi właścicielami nieruchomości w celu przekazania operatów szacunkowych oraz podpisanie protokołów uzgodnienia wysokości odszkodowania dla Roztok 2.A.1/2.
3	28.06.2017	Roztoki	Spotkania z dotychczasowymi właścicielami nieruchomości w celu przekazania operatów szacunkowych oraz podpisanie protokołów uzgodnienia wysokości odszkodowania dla Roztok 2.A.1/2.
4	05.07.2017	Roztoki	Spotkania z dotychczasowymi właścicielami nieruchomości w celu przekazania operatów szacunkowych oraz podpisanie protokołów uzgodnienia wysokości odszkodowania dla Roztok 2.A.1/2.
5	16.01.2018	Nadleśnictwo Zdroje Roztoki	Spotkanie w Nadleśnictwie Zdroje w sprawie porozumienia między Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe a Inwestorem. Spotkania z PAP w Roztokach w celu podpisywania protokołów uzgodnienia wysokości odszkodowania za zajęcia czasowe.
6	25.01.2018	Roztoki	Spotkania z właścicielami nieruchomości w celu podpisania protokołów uzgodnienia wysokości odszkodowania za zajęcia czasowe dla Roztok 2A.1/2
7	15.02.2018	Roztoki	Spotkania z PAP (dzierżawca) w Roztokach w celu podpisywania protokołów uzgodnienia wysokości odszkodowania oraz spotkanie w Gminie Międzyzlesie.
8	25.03.2018	Roztoki	Przekazywanie PAP pism z propozycją wypłaty części kwoty odszkodowania 70%. Kwota ta równa 70% początkowo

W toku przeprowadzonych negocjacji żadna z PAP nie zdecydowała się na przyjęcie kompensacji formie „ziemia za ziemię”. Preferowaną przez PAP formą odszkodowania były wypłaty pieniężne.

3.3 PUNKT INFORMACYJNY

W dniu 25.08.2017 r. w związku z realizacją inwestycji uruchomiony został punkt informacyjny w Domu Kultury w Międzyzlesiu. W punkcie informacyjnym możliwe było uzyskanie informacji dotyczących procesu ustalania i wypłaty odszkodowań, zajęć nieruchomości, czy przebiegu inwestycji. Dostępne były tam ulotki informacyjne oraz można było zapoznać się z projektem budowlanym. Punkt informacyjny zaopatrzony był także w formularze umożliwiające złożenie skarg lub uwag związanych z inwestycją.

Punkt działał w każdy czwartek między godziną 16 a 18. W związku z brakiem zainteresowania PAP punkt informacyjny został przeniesiony w 2019 r. (po zakończeniu procedury ustalania odszkodowań na poziomie Inwestora) do Bystrzycy Kłodzkiej.

4 Uzyskane decyzje administracyjne

Dla przedmiotowego Zadania Inwestor uzyskał następujące decyzje z obszaru ochrony środowiska i gospodarki wodnej:

- decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 18.12.2015 r. znak WOOŚ.4233.1.2015.AW.23 ustalająca środowiskowe uwarunkowania dla przedsięwzięcia pn. Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego „Roztoki Bystrzyckie” na potoku Goworówka w pobliżu miejscowości Roztoki, gmina Międzyzlesie, województwo dolnośląskie;
- decyzja Burmistrza Miasta i Gminy Międzyzlesie z dnia 15.01.2016 r. znak ITiG.603.2-D.2015.2016 stwierdzająca brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia pn. Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego „Roztoki Bystrzyckie” na potoku Goworówka w pobliżu miejscowości Roztoki, gmina Międzyzlesie, województwo dolnośląskie w zakresie przebudowy (rozbiórki i budowy w nowej lokalizacji) drogi powiatowej nr 3233D Roztoki-Goworów-Międzyzlesie wraz z budową niezbędnych zjazdów dla inwestycji;
- decyzja Marszałka Województwa Dolnośląskiego z dnia 29.06.2016 r. znak DOW-W-I.7322.34.2016.UU udzielająca pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie urządzeń wodnych, szczególne korzystanie z wód i regulację wód w ramach realizacji inwestycji „Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego „Roztoki Bystrzyckie” na potoku Goworówka w pobliżu miejscowości Roztoki, gmina Międzyzlesie, województwo dolnośląskie”.
- Decyzja Starosty Kłodzkiego z dnia 25.08.2016 r. znak OŚR.6341.93.2016.DW.ŚW2 udzielająca pozwolenia wodnoprawnego na zadanie „Przełożenie drogi powiatowej nr 3233D kolidującej z budową suchego zbiornika przeciwpowodziowego Roztoki Bystrzyckie”,

Dla przedmiotowego Zadania Inwestor uzyskał następujące decyzje dot. zagadnień z obszaru zgody na realizację robót i spraw nieruchomościowych:

- Decyzja Wojewody Dolnośląskiego nr 4/17 z dnia 5.05.2017 r. znak IF.AB.7840.2.23.2016.JT o pozwoleniu na realizację inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych dla

zamierzenia budowlanego pn. Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego Roztoki Bystrzyckie na potoku Goworówka.

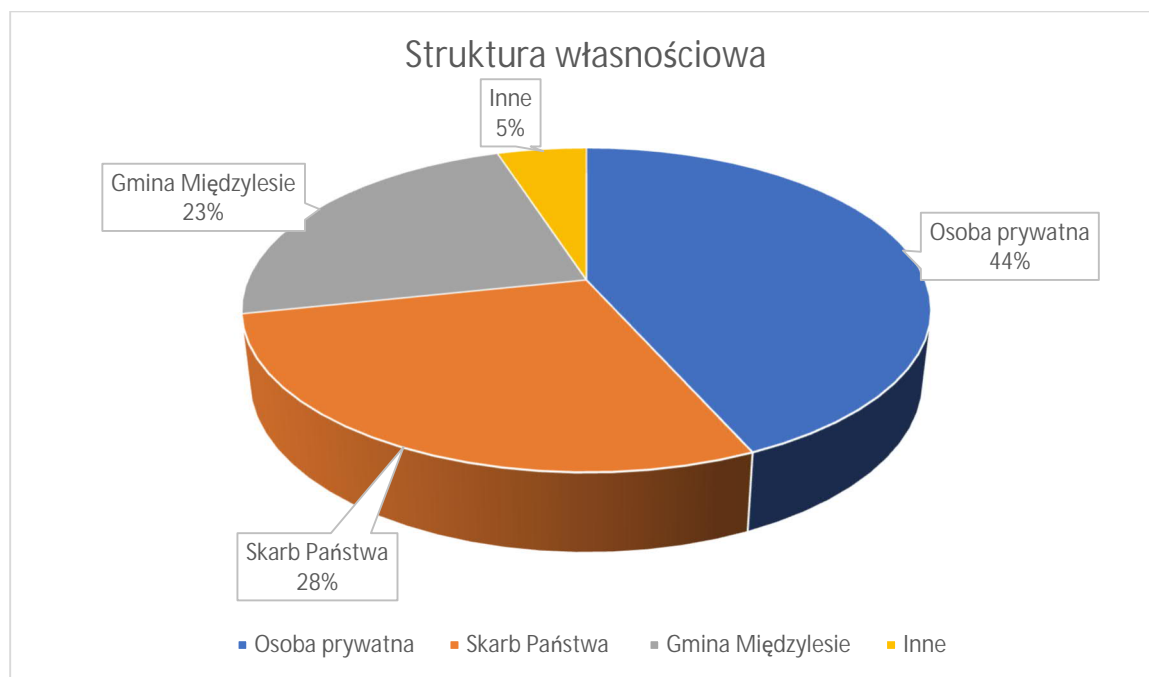
- Decyzja Starosty Kłodzkiego nr 34/XIII/B/2017 z dnia 27.04.2017 r. znak ZPAiB.6740.13.71.2016.AB9 o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej dla zamierzenia budowlanego pod nazwą: „Przełożenie drogi powiatowej nr 3233D kolidującej z budową Zbiornika Roztoki Bystrzyckie” w zakresie budowy nowego odcinka drogi powiatowej nr 3233D o długości 1,24 km, budowy nowego mostu w ciągu projektowanego nowego odcinka drogi nr 3233D w km 0+877,8 potoku Nowinka, remontu drogi powiatowej nr 3233D na odcinku długości 0,26 km,

5 Rejestr wywłaszczeń – analiza danych

5.1 ZBIORNIK

Decyzja PNRI nr 4/17 z dnia 05.06.2017 r. określiła nieruchomości podlegające zajęciom stałym, niezbędne do realizacji inwestycji: łącznie wskazano 60 działek o pow. 83,1224 ha (patrz Załącznik 2). z czego 26 nieruchomości należało do osób prywatnych (44%), a pozostałe 34 do innych podmiotów zgodnie z poniższym Wykresem nr 1. Całkowita powierzchnia zajęć stałych to 83,1224 ha, z czego 36,8613 ha powierzchni należało do osób fizycznych.

Tereny przejęte na potrzeby realizacji inwestycji od dotychczasowych właścicieli to: 98% – tereny rolne, w tym przede wszystkim grunty orne, łąki, pastwiska oraz 2 % to tereny mieszkaniowe ale niezabudowane. Przeprowadzona na etapie sporządzania studium socjoekonomicznego wizja w terenie nie wykazała innego sposobu korzystania z terenu niż wskazany w ewidencji gruntów i budynków.

Wykres 1 Struktura własnościowa nieruchomości (zajęcia stałe) objętych zakresem inwestycji, zbiornik przeciwpowodziowy.

Zgodnie z postanowieniem decyzji PNRI, Skarb Państwa na mocy ww. decyzji nabył 60 działek. W toku postępowań odszkodowawczych ustalono jednak, że 17 działek z wyżej wskazanych 60 stanowiło już przed wydaniem decyzji PNRI własność Skarbu Państwa (teren ten nigdy nie stanowił własności prywatnej, ani też nie zmienił własności w związku z planowaną realizacją Projektu). Reasumując 60 działek (26 prywatne – 44%, 23 z zasobu Gminy Międzyzlesie – 28%, 3 działki Parafii Rzymsko-Katolickiej -5 %) przejęto na własność Skarbu Państwa na mocy decyzji PNRI oraz wypłacono odszkodowanie z tytułu nabycia własności nieruchomości przez Skarb Państwa.

5.2 DROGA

Analogiczną analizę wykonano w związku z realizacją inwestycji drogowej, tj. Decyzją ZRID nr 34/XIII/B/2017 z dnia 27.04.2017r. na podstawie której zajęciu stałemu podlegało 13 nieruchomości, z czego 2 należały do osób prywatnych 15%, 2 działki Gminy Międzyzlesie 15% a pozostałe 9 do Skarbu Państwa zgodnie z poniższym Wykresem nr 2. Całkowita powierzchnia zajęć stałych związanych z inwestycją drogową to 3,8225 ha, z czego 0,0265 ha powierzchni należało do osób fizycznych.

Wykres 2 Struktura własnościowa nieruchomości (zajęcia stałe) objętych zakresem inwestycji, droga.

Szczegółowe informacje dot. liczby działek, ich powierzchni i własności zawarte zostały w tabelarycznym zestawieniu stanowiącym Załącznik 2.

W trakcie realizacji robót przestrzegane były zasady wynikające z polskiego prawodawstwa, polityki Banku Światowego OP 4.12 i PPNiP. Dotyczyło to nabywania nieruchomości niezbędnych do realizacji Kontraktu oraz sposobu prowadzenia robót, który minimalizował negatywne oddziaływania na osoby dotknięte realizacją projektu. Zasadą przewodnią działań było uzyskanie efektu poprawy lub co najmniej przywrócenia warunków życia PAP i zapewnienie długotrwałego zrównoważonego korzystania z zasobów środowiska na tym obszarze.

Zasady, które były stosowane w procesie pozyskiwania nieruchomości i przesiedleń są zgodne z założeniami zapisanymi w dokumencie programowym POPDOW o charakterze ogólnym tzw. Ramowym Planie Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń (LARPF) dostępnym na stronie internetowej pod adresem:

<https://odrapcu.pl/dokumenty/ramowy-dokument-dotyczacy-przesiedlen-i-pozyskiwania-nieruchomosci>.

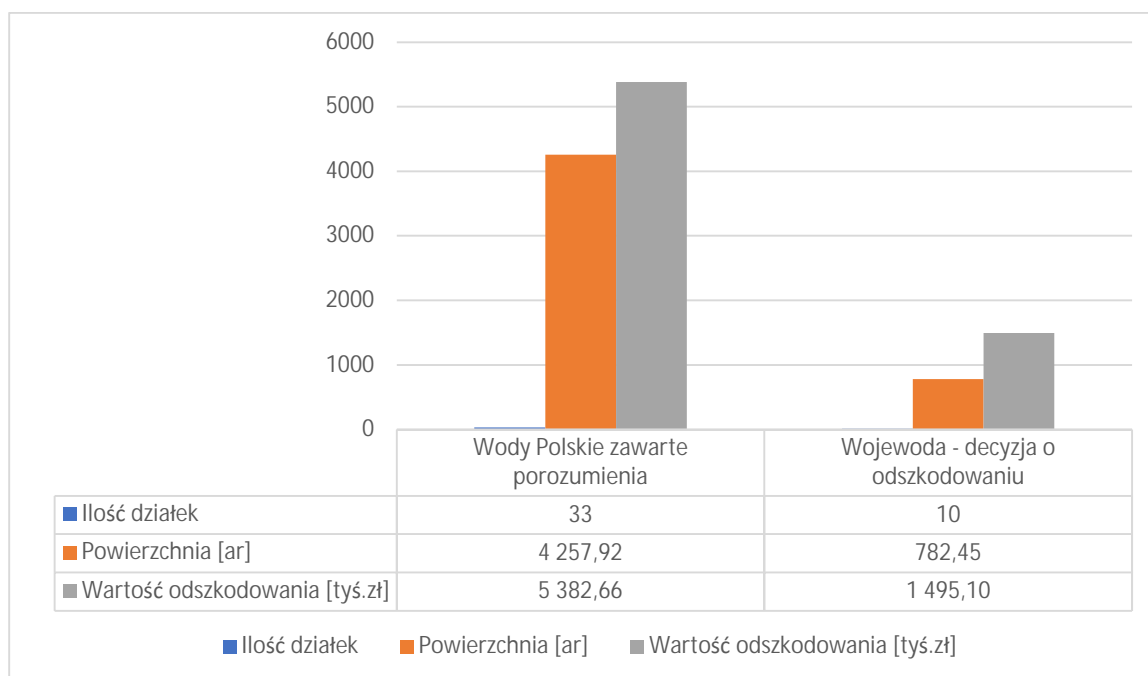
6 Odszkodowania i działania minimalizujące oddziaływania Zadania

6.1 ZAJĘCIA STAŁE

6.1.1 Zbiornik

Inwestor niezwłocznie podjął działania w celu wypłaty należnych właścicielom nieruchomości odszkodowań działając zgodnie z prawem polskim i polityką operacyjną OP 4.12. Odszkodowania były wypłacane w okresie od czerwca 2017r. do października 2022r.

Łącznie odszkodowanie uzgodnione przez Inwestora i ustalone w drodze decyzji Wojewody oraz wypłacone bezpośrednio PAP (Osoby prywatne, Parafia Rzymsko-Katolicka i Gmina Międzyzlesie) za 43 działki o pow. 50,4037 ha wyniosło 6 877 757,19 zł

Wykres 3 Informacja o wypłacie odszkodowania w odniesieniu do formy jego wypłaty.

Odszkodowania, zgodnie z polityką operacyjną BŚ OP 4.12, w większości przypadków wypłacono przed rozpoczęciem robót budowlanych tj. 25.01.2018 r. W przypadku 10 nieruchomości (5 gospodarstw domowych), po bezskutecznej próbie uzgodnienia wysokości odszkodowania sprawy zostały skierowane do rozstrzygnięcia przez Wojewodę Dolnośląskiego zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zapisami PPNiP (patrz Wykres 3).

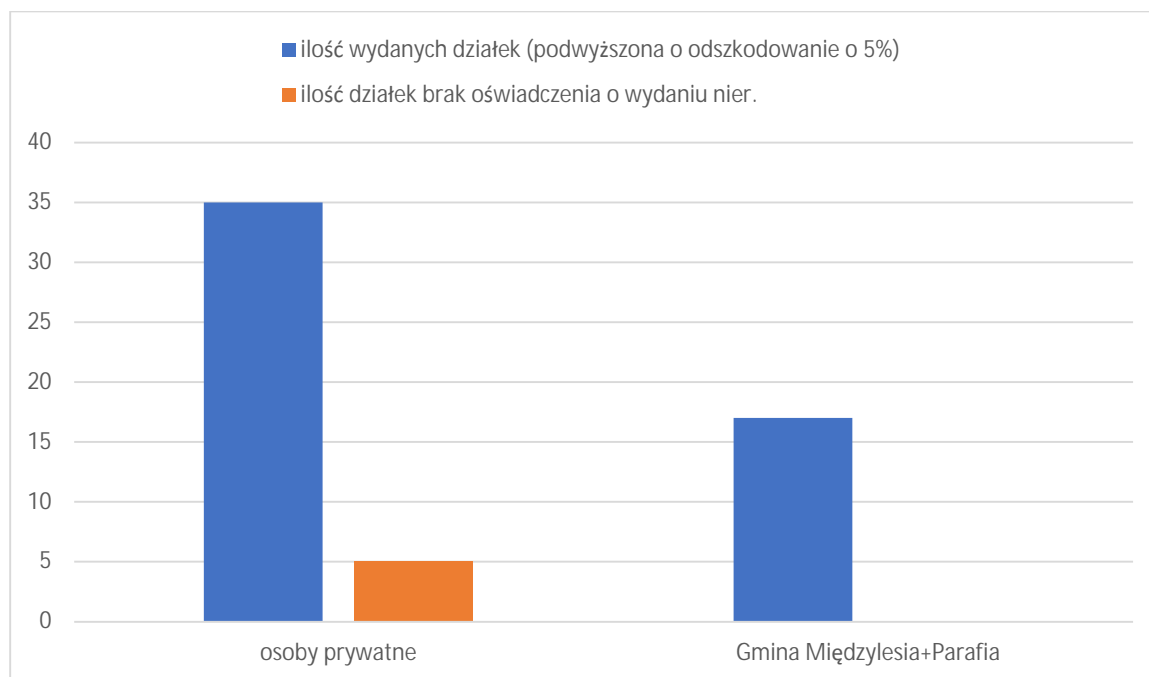
W odniesieniu do tych 10 nieruchomości (patrz Tabela 4), w związku z przedłużającą się procedurą wydania decyzji ustalającej wysokość odszkodowania, Inwestor zaproponował PAP działanie korygującej tj. wypłatę odszkodowania za wywłaszczoną nieruchomość w wysokości 70% wartości nieruchomości ustalonej w operacie szacunkowym sporządzonym na zlecenie Inwestora (niezależnie od toczącego się postępowania administracyjnego w sprawie ustalenia wysokości odszkodowania).

Wypłata tej niespornej części odszkodowania nastąpiła na podstawie porozumienia PAP i Inwestora. Fizyczne wykonywanie robót na nieruchomości rozpoczęło się dopiero po otrzymaniu przez PAP propozycji wypłaty tej niespornej części odszkodowania. W drodze decyzji administracyjnej Wojewoda Dolnośląski ustalił odszkodowanie dla tych postępowań w kwocie 1 495 097,19 zł.

Tabela 4 Sprawy przekazane do Wojewody

Lp.	Właściciel	Obręb	Nr działki po podziale	Wyjaśnienie-sprawa przekazana do DUW	Propozycja wypłaty 70%	Wypłata odszkodowania
1	Gospodarstwo nr 1	Gajnik	207/1	Ze względu na hipotekę , Inwestor nie mógł wypłacić PAP odszkodowania. Sprawa została przekazane do DUW w celu ustalenia wierzyciela. Wojewoda rozstrzygnął , że wszystkie wierzytelności są uregulowane. Odszkodowanie w całości zostało wypłacone PAP.	Nie przyjęto 70%	Decyzja Wojewody z dnia 26.06.2018 o ustaleniu wysokości odszkodowania w wysokości 20 920,20 zł.
2	Gospodarstwo nr 2	Roztoki	224	Brak zgody właściciela na wysokość odszkodowania.	Przyjęto 70%	Decyzja Wojewody z dnia 13.04.2018 o ustaleniu wysokości odszkodowania w wysokości 403 042,04 zł.
3		Roztoki	216/3		Przyjęto 70%	
4	Gospodarstwo nr 3	Roztoki	256	Ze względu na nieregulowane postępowanie spadkowe, Inwestor przekazał sprawę do DUW w celu ustalenia spadkobiercy. PAP przeprowadził postępowanie spadkowe i odszkodowanie zostało wypłacone. Spadkobiercy.	Przyjęto 70%	Decyzja Wojewody z dnia 03.06.2019 o ustaleniu wysokości odszkodowania w wysokości 149 900,00 zł.
5		Roztoki	257		Przyjęto 70%	
6	Gospodarstwo 4	Roztoki	213	Brak zgody właściciela na wysokość odszkodowania. PAP zaakceptował kwotę zaproponowaną przez DUW	Nie przyjęto 70%	Decyzja Wojewody z dnia 11.04.2018 odszkodowania w wysokości 849 952,95 zł
7		Roztoki	216/1		Nie przyjęto 70%	
8		Roztoki	217/1		Nie przyjęto 70%	
9	Gospodarstwo 5	Roztoki	255/1	Brak zgody właściciela na wysokość odszkodowania. PAP zaakceptował kwotę zaproponowaną przez DUW	Nie przyjęto 70%	Decyzja Wojewody z dnia 12.04.2018 odszkodowania w wysokości 71 900,00 zł
10		Roztoki	255/2		Nie przyjęto 70%	

W 38 przypadkach odszkodowanie zostało powiększone o bonus tj. dodatkowe 5% (na łączną kwotę 291 035,50 zł), dotyczyło to przypadków, gdy właściciele wydali nieruchomość w terminie 30 dni licząc od dnia otrzymania zawiadomienia o wydaniu decyzji PNRI. Podstawę i regulację w zakresie prawa do podwyższenia wynagrodzenia w związku z wydaniem nieruchomości regulują przepisy Specustawy (szerzej kwestię tą opisano w rozdziale 8 PPNiP). O możliwości powiększenia odszkodowania PAP zostali poinformowani w toku negocjacji oraz w dostarczonej im w trakcie kampanii informacyjnej ulotce.

Wykres 4 Ilość oświadczeń o wydaniu nieruchomości w odniesieniu do działek .

W trakcie procesu konsultacyjnego i negocjacyjnego (zob. pkt 3 Raportu) PAP zostały poinformowane o możliwości wystąpienia z wnioskiem o wykup pozostałej części nieruchomości (czyli tzw. resztówki). Taki wykup co do zasady jest możliwy jeżeli po podziale nieruchomości i zajęciu jej części pod inwestycję pozostała część nie będzie się nadawała do dalszego wykorzystania na dotychczasowe cele (zgodnie z art. 23 ust. 2 specustawy przeciwpowodziowej). Żaden z PAP nie wystąpił z wnioskiem o wykup resztówek.

Podsumowując wszystkie odszkodowania nieruchomości wywłaszczone w ramach Projektu zostały już wypłacone PAP.

6.1.2 Droga

Wysokość odszkodowania ustalona została w decyzji starosty, zgodnie z przepisami specustawy drogowej.

Odszkodowania za nieruchomości wywłaszczone na podstawie ZRID wypłacone zostały przez Powiat Kłodzki, na rzecz którego nastąpiło wywłaszczenie. W związku z tym pomiędzy Powiatem Kłodzkim a Inwestorem została zawarta umowa obligująca Powiat do stosowania zasad PPNiP oraz OP 4.12 w procedurze ustalania i wypłaty odszkodowań oraz określające zasady ponoszenia związanych z tym kosztów. Zawarcie tej umowy było dobrowolne i nastąpiło po przeprowadzeniu negocjacji pomiędzy Powiatem a Inwestorem w dniu 30.01.2017r. W Umowie zostały określone warunki przekazywania przez Inwestora środków na wypłatę odszkodowań. Umowa określiła również zasady współpracy pomiędzy Inwestorem a Powiatem przy wdrażaniu, monitorowaniu oraz raportowaniu na potrzeby weryfikacji prawidłowości implementacji niniejszego PPNiP przez Bank Światowy.

łącznie odszkodowanie ustalone zostało w drodze decyzji Starosty oraz wypłacone PAP (osoby prywatne, Gmina Międzyzylesie, KOWR³) za 10 działek o pow. 2,7389 ha i wyniosło 639 000,00 zł.

Podsumowując wszystkie odszkodowania nieruchomości wywłaszczone w ramach Projektu zostały już wypłacone PAP terminowo i zgodnie z zasadami opisanymi w PPNiP (przed fizycznym wejściem na teren nieruchomości PAP otrzymały odszkodowanie albo propozycję wypłaty zaliczki na odszkodowanie; zob. w tym zakresie rozdział 2.5.1).

Szczegółowe informacje dot. liczby działek, ich powierzchni i własności zawarte zostały w tabelarycznym zestawieniu stanowiącym Załącznik 2.

6.2 ZAJĘCIA CZASOWE

6.2.1 Zbiornik

W PPNiP na potrzeby realizacji zadania założono konieczność pozyskania 77 działek o łącznej powierzchni 2,7923 ha pod zajęcia czasowe związane przede wszystkim z przebudową sieci światłowodowej. W toku implementacji PPNiP zweryfikowano projekt i stwierdzono, że sieć światłowodowa planowana początkowo pod przebudowę znajduje się w zadowalającym stanie technicznym. W związku z tym zrezygnowano z wykonania przebudowy tej sieci i związanej z tym działaniem planowanej konieczności dokonania zajęć czasowych nieruchomości

Finalnie zajęto czasowo jedynie niewielką część nieruchomości należącej do 5 osób fizycznych (1 nieruchomość), znajdującej się w bezpośrednim sąsiedztwie drogi krajowej (pozostałe 9 nieruchomości należą do Skarbu Państwa). Zajęcie tej części nieruchomości w żaden sposób nie wpłynęło na możliwość wykorzystywania całej nieruchomości, nie miało także wpływu na przychody PAP. Na zajętych częściach nieruchomości nie była zlokalizowana infrastruktura, ani nasadzenia. Po zakończeniu realizacji inwestycji powierzchnia tej nieruchomości została przywrócona do stanu sprzed rozpoczęcia realizacji Zadania. Należy także wskazać, że w związku z zajęciem nieruchomości PAP otrzymały odszkodowanie na zasadach ustalonych w PPNiP. Właściciele powyżej wskazanej działki prywatnej są uprawnieni również do otrzymania odszkodowania z tytułu obciążenia ich nieruchomości TO. Odszkodowanie zostanie wypłacone przez Inwestora na podstawie decyzji Wojewody Dolnośląskiego. Aktualnie postępowanie w tej sprawie jest w toku.

Szczegółowe informacje dot. liczby działek, ich powierzchni i celu ograniczenia czasowego oraz trwałego zawarte zostały w tabelarycznym zestawieniu stanowiącym Załącznik 2.

³ W wyniku zmiany ustawy z dniem 1 września 2017 r agencja Nieruchomości Rolnych została przekształcona w Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa

6.3 PODSUMOWANIE

Zidentyfikowano oddziaływania na podstawie przeprowadzonych badań terenowych, spotkań publicznych oraz indywidualnych spotkań z PAP prowadzonych w ramach zaangażowania zainteresowanych stron w proces przygotowania PPNiP. W sposób szczegółowy oddziaływania te zostały opisane w PPNiP. Określono dokładną liczbę osób dotkniętych procedurą wyłączenia. Realizacja Zadania nie miała istotnych oddziaływań. Natomiast zidentyfikowane oddziaływania opisano w tabeli poniżej. Przesiedleniem fizycznym nie zostało objęte żadne gospodarstwo domowe. Nie wystąpiły również przesiedlenia ekonomiczne.

Badania ankietowe zostały przeprowadzone na przełomie listopada i grudnia 2023 r. w drodze osobistego kontaktu z PAP. Podjęto próbę dotarcia do 19 respondentów. Ostatecznie udało się zebrać 13 wypełnionych ankiet od osób dotkniętych projektem (PAP). Wyniki badań są opisane w rozdziale 8.2, 8.3.

W toku przeprowadzonych negocjacji żadna z PAP nie zdecydowała się na przyjęcie kompensacji w formie „ziemia za ziemię”, preferowaną formą odszkodowania była wypłata w formie pieniężnej.

Poniżej tabela opisująca występowanie oddziaływań w trakcie przygotowania PPNiP oraz wyniki oddziaływań po zakończeniu procesu wypłaty odszkodowań.

Tabela 5 Zestawienie gospodarstw domowych - opis realizacji LARAP.

Lp. No.	Nr Gospodarstwa	Obręb Precinct	Arkusze	Nr działki przed podziałem Stand No. before the division	Nr działki po podziale (N - nie dotyczy) Stand No. For development, after the division (N - not applicable)	Wyniki studium socjoekonomicznego PPNiP) Remarks	Powierzchnia całkowita działki przed podziałem Total area of the plot before the division [ha]	Powierzchnia zajęcia stałego (N - nie dotyczy) Area of permanent occupation [ha] (N - not applicable)	% udział zajęć stałych (wywłaszczanych) do całkowitej powierzchni działki przed podziałem % share of permanent occupation (expropriated) to the total area of the plot before the division	Oddziaływanie S- istotne, M - nieistotne Impact S- severe M - minor	Przeznaczenie gruntu/ Purpose of use	Szczegółowy opis wdrażania PPNiP
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Gospodarstwo nr 1 (zgodnie z Tab.4)	Gajnik	1	207	207/1	Gospodarstwo domowe 4 osoby, przychody: działalność rolniczo-agroturystyczna. Status gospodarstwa ekologicznego. Wywłaszczona działka jest objęta programem rolno-środowiskowym.	7,2000	0,1324	1,84%	M	Grunty zadrzewione i zakrzewione na uż. Rolnych	Na etapie projektowym zakres wywłaszczeni został znaczenie ograniczony, dzięki czemu udało się uniknąć przesiedlenia ekonomicznego. PAP otrzymał pełną wypłatę odszkodowania przygotowanych i wypłaconych zgodnie z procedurą opisaną w PPNiP.. PAP nie jest zadowolony z budowy zbiornika ani z wypłaconego odszkodowania. Na etapie studium zgłaszał obiekcje względem budowy zbiornika suchego chciał aby wybudowano zbiornik mokry (wptynęłoby to pozytywnie na walory jego gospodarstwa). Projekt nie wpłynął na przychody gospodarstwa domowego.
2	Gospodarstwo nr 2 (zgodnie z Tab.4)	Roztoki	1	224	N	Gospodarstwo domowe - 5 osób, w tym osoby starsze i dzieci. Przychód: praca najemna, renta KRUS Jedynie część działalności - zbiór siana- prowadzona na obszarze Zbiornika. Uprawy znajdują się na obszarze poza terenem Zbiornika.	0,7400	0,7400	100,00%	M	Grunty orne	PAP nie zdecydował się na działkę zamienną tylko na rekompensatę pieniężną Projekt nie wpłynął na przychody gospodarstwa domowego. PAP otrzymał pełną wypłatę odszkodowania przygotowanych i wypłaconych zgodnie z procedurą opisaną w PPNiP. Nie udało się przeprowadzić ankiety expost
3		Roztoki	1	216/3	N		1,3000	1,3000	100,00%	M	łąki trwałe	
4	Gospodarstwo nr 3 (zgodnie z Tab.4)	Roztoki	1	256	N	Gospodarstwo domowe - 2 osoby starsze Przychód: Właścicielka większość życia spędziła mieszkając w Australii, powrót do Roztok, a więc w jej rodzinne strony, miał stanowić w założeniu plan na emeryturę. Głównym źródłem utrzymania gospodarstwa domowego są przychody z tytułu wynajmu nieruchomości . W trakcie pozyskiwania decyzji PNRI – właścicielka zmarła	0,3700	0,3700	100,00%	M	Grunty orne, łąki trwałe, Pastwiska	W trakcie procesu implementacji spadkobierca przeprowadził postępowanie spadkowe. PAP otrzymał pełną wypłatę odszkodowania przygotowanych i wypłaconych zgodnie z procedurą opisaną w PPNiP. Nie udało się przeprowadzić ankiety expost.
5		Roztoki	1	257	N		0,6200	0,6200	100,00%	M	łąki trwałe	
6	Gospodarstwo nr 4 (zgodnie z Tab.4)	Roztoki	1	217/1	N	Gospodarstwo domowe 2 dorosłe osoby. Przychody: emerytura, renta, gospodarstwo rolne - ok. 20%. Na obszarze objętym zajęciem pozyskiwane jest siano (nie wielki przychód roczny). Pozostała działalność rolnicza (uprawa ziemi, hodowla kur) wykonywana poza obszarem objętym zajęciem.	1,1000	1,1000	100,00%	M	Grunty orne	PAP nie zdecydował się na działkę zamienną tylko na rekompensatę pieniężną Projekt nie wpłynął na przychody gospodarstwa domowego. PAP otrzymał pełną wypłatę odszkodowania przygotowanych i wypłaconych zgodnie z procedurą opisaną w PPNiP. Z ankiety od PAP ex-post wynika, że budowa zbiornika wpłynęła na PAP i jego bliskich bardzo pozytywnie, oraz przyczyniła się do poprawy warunków życia.
7		Roztoki	1	213	N		2,0300	2,0300	100,00%	M	Grunty orne	
8		Roztoki	1	216/1	N		1,1500	1,1500	100,00%	M	Pastwiska, Grunty zadrzewione i zakrzewione	
9	Gospodarstwo nr 5 (zgodnie z Tab.4)	Roztoki	1	255	255/1	Gospodarstwo dwuosobowe, prowadzona działalność pszczelarska (hobbystycznie). Źródła utrzymania: praca najemna, emerytura.	5,3900	0,1644	3,05%	M	Pastwiska, Grunty orne	PAP otrzymał pełną wypłatę odszkodowania przygotowanych i wypłaconych zgodnie z procedurą opisaną w PPNiP. Szczegółowy opis w rozdziale 8.3 Studium przypadku.
10		Roztoki	1	255	255/2		5,3900	0,2177	4,04%	M	Pastwiska, Grunty orne	
11	Gospodarstwo nr 6	Roztoki	1	223	N	Gospodarstwo - 4 dorosłe osoby. Główne źródła utrzymania: praca najemna, renta oraz gospodarstwo rolne (20%). Na obszarze Zbiornika znajduje się łąka -	1,2200	1,2200	100,00%	M	Grunty orne	PAP nie zdecydował się na działkę zamienną tylko na rekompensatę pieniężną Projekt nie wpłynął na przychody gospodarstwa domowego.

Lp. No.	Nr Gospodarstwa	Obręb Precinct	Arkusze	Nr działki przed podziałem Stand No. before the division	Nr działki po podziale (N - nie dotyczy) Stand No. For development, after the division (N - not applicable)	Wyniki studium socjoekonomicznego PPNiP) Remarks	Powierzchnia całkowita działki przed podziałem Total area of the plot before the division [ha]	Powierzchnia zajęcia stałego (N - nie dotyczy) Area of permanent occupation [ha] (N - not applicable)	% udział zajęć stałych (wywłaszczanych) do całkowitej powierzchni działki przed podziałem % share of permanent occupation (expropriated) to the total area of the plot before the division	Oddziaływanie S- istotne, M - nieistotne Impact S- severe M - minor	Przeznaczenie gruntu/ Purpose of use	Szczegółowy opis wdrażania PPNiP
12		Roztoki	1	216/2	N	źródło siana na sprzedaż. Główna działalność rolnicza prowadzona poza obszarem Zbiornika.	0,6000	0,6000	100,00%	M	Pastwiska, łąki trwałe	PAP otrzymał pełną wypłatę odszkodowania przygotowanych i wypłaconych zgodnie z procedurą opisaną w PPNiP. Z ankiety od PAP ex post wynika, że budowa zbiornika wpłynęła na PAP i jego bliskich bardzo pozytywnie, oraz przyczyniła się do poprawy warunków życia.
13		Roztoki	1	231	N		1,4800	1,4800	100,00%	M	Grunty orne, łąki trwałe, Grunty zadrzewione i zakrzewione-grunty orne	
14	Gospodarstwo nr 7	Roztoki	1	217/2	N	Gospodarstwo domowe - 3 dorosłe osoby. Przychody: emerytura. Teren zajęty pod Zbiornik to 20% wszystkich gruntów rolnych tego gospodarstwa domowego, ale aż 45% pól uprawnych. Uprawy na terenach nieobjętych zajęciami to gorczyca i ziemniaki. Przedstawiciel gospodarstwa, w związku z procedurą wywłaszczenia, przejawia daleko idące obawy dotyczące utraty znacznej części przychodu i spadku łącznej wartości samego gospodarstwa.	1,8000	1,8000	100,00%	M	Grunty orne	PAP nie zdecydował się na działkę zamienną tylko na rekompensatę pieniężną. Projekt nie wpłynął na przychody gospodarstwa domowego. PAP otrzymał pełną wypłatę odszkodowania przygotowanych i wypłaconych zgodnie z procedurą opisaną w PPNiP. Z ankiety od PAP ex post wynika, że budowa zbiornika wpłynęła na PAP i jego bliskich pozytywnie. Mimo wątpliwości przed rozpoczęciem budowy dotyczącej budowy, PAP nie potwierdził że jego obawy były słuszne. Zdaniem PAP odszkodowanie zdecydowanie pozwoliło na pokrycie skutków utraty mienia.
15	Gospodarstwo nr 8	Roztoki	1	228	N	Gospodarstwo domowe 9 osób. Przychody: gospodarstwo rolne, emerytura.	0,9800	0,9800	100,00%	M	Łąki trwałe, Grunty zadrzewione i zakrzewione - łąki trwałe	PAP nie zdecydował się na działkę zamienną tylko na rekompensatę pieniężną. Projekt nie wpłynął na przychody gospodarstwa domowego. PAP otrzymał pełną wypłatę odszkodowania przygotowanych i wypłaconych zgodnie z procedurą opisaną w PPNiP. Z ankiety od PAP es-post wynika, że budowa zbiornika wpłynęła na PAP i jego bliskich bardzo pozytywnie, oraz przyczyniła się do poprawy warunków życia. . Zdaniem PAP odszkodowanie zdecydowanie pozwoliło na pokrycie skutków utraty mienia.
16		Roztoki	1	221	N		0,6500	0,6500	100,00%	M	Łąki trwałe, Grunty zadrzewione i zakrzewione - łąki trwałe	
17	Gospodarstwo nr 9	Roztoki	1	347	N	Gospodarstwo domowe - 2 dorosłe osoby (1 starsza). Struktura przychodów: emerytura, działalność rolnicza. Dominująca część działalności rolniczej zlokalizowana poza obszarami zajęć. Na terenie planowanym pod Zbiornik znajduje się pastwisko wykorzystywane do wypasu bydła (4 krowy i cielaki).	1,3600	1,3600	100,00%	M	Grunty zadrzewione i zakrzewione-Pastwiska, Grunty orne, Pastwiska	PAP nie zdecydował się na działkę zamienną tylko na rekompensatę pieniężną. Projekt nie wpłynął na przychody gospodarstwa domowego. PAP otrzymał pełną wypłatę odszkodowania przygotowanych i wypłaconych zgodnie z procedurą opisaną w PPNiP. Z ankiety od PAP es-post wynika, że budowa zbiornika wpłynęła na PAP i jego bliskich bardzo pozytywnie, oraz przyczyniła się do poprawy warunków życia. . Zdaniem PAP odszkodowanie zdecydowanie pozwoliło na pokrycie skutków utraty mienia.
18	Gospodarstwo nr 10	Michałowice	1	136	136/1	Gospodarstwo 4 osoby, zlokalizowane 60 km poza obszarem Zbiornika. Przychód: gospodarstwo rolne, praca najemna. Działki objęte dopłatami bezpośrednimi; ustanowiona hipoteka bankowa. Działki wykorzystywane pod uprawę.	14,5000	2,8140	19,41%	M	Łąki trwałe, Lasy i grunty leśne, Grunty zadrzewione i zakrzewione - łąki trwałe, Grunty orne	PAP nie zdecydował się na działkę zamienną tylko na rekompensatę pieniężną. Projekt nie wpłynął na przychody gospodarstwa domowego. PAP otrzymał pełną wypłatę odszkodowania przygotowanych i wypłaconych zgodnie z procedurą opisaną w PPNiP. Nie udało się przeprowadzić ankiety expose.
		Michałowice	1	139	139/1		5,1969	2,6267	50,54%	M	Grunty orne, łąki trwałe, Grunty zadrzewione i zakrzewione - łąki trwałe	

Lp. No.	Nr Gospodarstwa	Obręb Precinct	Arkusze	Nr działki przed podziałem Stand No. before the division	Nr działki po podziale (N - nie dotyczy) Stand No. For development, after the division (N - not applicable)	Wyniki studium socjoekonomicznego PPNiP) Remarks	Powierzchnia całkowita działki przed podziałem Total area of the plot before the division [ha]	Powierzchnia zajęcia stałego (N - nie dotyczy) Area of permanent occupation [ha] (N - not applicable)	% udział zajęć stałych (wywłaszczanych) do całkowitej powierzchni działki przed podziałem % share of permanent occupation (expropriated) to the total area of the plot before the division	Oddziaływanie S- istotne, M - nieistotne Impact S- severe M - minor	Przeznaczenie gruntu/ Purpose of use	Szczegółowy opis wdrażania PPNiP
19	Gospodarstwo nr 11	Roztoki	1	242/2	242/12	Gospodarstwo 6 osób. Przychód: brak szczegółowych danych; gospodarstwo rolne jest jednym ze źródeł przychodów. Gospodarstwo rolne ekologiczne, objęte dopłatami bezpośrednimi i dopłatami ekologicznymi.	0,2900	0,1630	56,21%	M	Pastwiska trwałe Grunty orne	PAP nie zdecydował się na działkę zamienną tylko na rekompensatę pieniężną Projekt nie wpłynął na przychody gospodarstwa domowego. PAP otrzymał pełną wypłatę odszkodowania przygotowanych i wypłaconych zgodnie z procedurą opisaną w PPNiP. Z ankiety od PAP es-post wynika, że budowa zbiornika wpłynęła na PAP i jego bliskich bardzo pozytywnie, oraz przyczyniła się do poprawy warunków życia. Zdaniem PAP odszkodowanie zdecydowanie pozwoliło na pokrycie skutków utraty mienia.
20	Gospodarstwo nr 12	Roztoki	1	230	230/1	Gospodarstwo domowe 5 osób. Przychody: gospodarstwo rolne. Na obszarze przeznaczonym pod realizację Zbiornika znajduje się mniejsza część gospodarstwa.	58,1800	12,7803	21,97%	M	Grunty orne, Lasy i grunty leśne, łąki trwałe, Pastwiska	PAP nie zdecydował się na działkę zamienną tylko na rekompensatę pieniężną Projekt nie wpłynął na przychody gospodarstwa domowego. PAP otrzymał pełną wypłatę odszkodowania przygotowanych i wypłaconych zgodnie z procedurą opisaną w PPNiP. Z ankiety od PAP es-post wynika, że budowa zbiornika nie wpłynęła na PAP i jego bliskich ani pozytywnie ani negatywnie, jednak przyczyniła się do poprawy warunków życia i utrzymania gospodarstwa domowego.. Zdaniem PAP odszkodowanie pozwoliło na pokrycie skutków utraty mienia.
21	Gospodarstwo nr 13	Roztoki	1	242/7	242/11	Gospodarstwo domowe 3 osób. Przychody: gospodarstwo rolne. Działka sklasyfikowana jako działka budowlana. Docelowo miał na niej stanąć dom jednorodzinny, do którego przeniesione miało zostać gospodarstwo domowe.	0,0889	0,0775	87,18%	M	Działka budowlana	PAP nie zdecydował się na działkę zamienną tylko na rekompensatę pieniężną Projekt nie wpłynął na przychody gospodarstwa domowego. PAP otrzymał pełną wypłatę odszkodowania przygotowanych i wypłaconych zgodnie z procedurą opisaną w PPNiP. Z ankiety od PAP es-post wynika, że budowa zbiornika nie wpłynęła na PAP i jego bliskich ani pozytywnie ani negatywnie, jednak przyczyniła się do poprawy warunków życia i utrzymania gospodarstwa domowego.. Zdaniem PAP odszkodowanie pozwoliło na pokrycie skutków utraty mienia.
		Roztoki	1	242/7	242/10		0,0889	0,0114	12,82%	M	Działka budowlana	
22	Gospodarstwo nr 14	Roztoki	1	240	240/2	Gospodarstwo domowe 1 osoba, na stałe przebywająca w Australii. Gruntami zarządza ojciec. łącznie właściciel wraz z ojcem dysponują 38ha różnie sklasyfikowanych gruntów, znajdujących się w Roztokach Bystrzyckich, Goworowie oraz Nagodzicach. Wywłaszczeniu podlega jedna działka o powierzchni około 70 arów.	0,7000	0,0151	2,16%	M	Grunty orne, Grunty zadrzewione i zakrzewione- Pastwiska	PAP nie zdecydował się na działkę zamienną tylko na rekompensatę pieniężną Projekt nie wpłynął na przychody gospodarstwa domowego. PAP otrzymał pełną wypłatę odszkodowania przygotowanych i wypłaconych zgodnie z procedurą opisaną w PPNiP. Nie udało się przeprowadzić ankiety expose.
		Roztoki	1	240	240/1		0,7000	0,6800	97,14%	M		

Szczegóły dotyczące wypłaty odszkodowań przedstawiono w Załączniku nr 2 do Raportu Końcowego.

Tabela 6 Podsumowanie kosztów wdrażania PPNiP

Pozycja	Ilość	Kwota
Odszkodowania za zajęcia stałe (PNRI)	50,4037 ha	6 849 897,19 zł
Odszkodowania za zajęcia stałe (ZRID)	0,0770 ha	639 000,00 zł
Odszkodowania za zajęcia czasowe pozyskane przez Inwestora (PNRI)	10 nieruchomości (1 nieruchomość - osób prywatnych)	5 295,00
Odszkodowania z tytułu trwałego ograniczenia przez Inwestora (PNRI)	(1 nieruchomość - osób prywatnych)	Szacowana kwota 5 000 zł
Odszkodowania z tytułu wygaśnięcia umowy dzierżawy	11 nieruchomości (1 osoba prywatna)	27 860 ,00
Pakiety kompensacyjne	Nie dotyczy	-
Koszty sądowe	Nie dotyczy	-
RAZEM		7 522 527 052,19

Źródłem finansowania wskazanych w tabeli nr 5 kosztów wdrażania PPNiP były środki z Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju, Banku Rozwoju Rady Europy i Budżetu Państwa. Odszkodowania wypłacał Inwestor tj. RZGW WR przelewem z konta RZGW WR na wskazany rachunek bankowy PAP lub na konto depozytowe Ministerstwa Finansów.

Niewypłacone środki są zabezpieczone w budżecie Inwestora, kwota zostanie wypłacona PAP po wydaniu decyzji ustalającej odszkodowanie.

Sumaryczna kwota odszkodowań za wyłączone nieruchomości na dzień sporządzenia niniejszego Raportu wynosi 7 522 527 052,19zł⁴.

7 Działanie systemu zgłaszania skarg (GRM)

7.1 OPIS GRM

Mechanizm zgłaszania skarg i wniosków dotyczących prowadzonych robót budowlano-montażowych przez Wykonawcę został prawidłowo wdrożony na początku całego procesu i obowiązywał przez cały czas przygotowania i realizacji Kontraktu, aż do jego zamknięcia.

System ten został ustanowiony w PPNiP. Miał on na celu zapewnienie przejrzystości, odpowiedzialności i skuteczności w rozpatrywaniu wszelkich uwag, zastrzeżeń lub problemów zgłaszanych przez osoby

⁴ Kwota wynikająca ze sporządzonych operatów szacunkowych i decyzji ustalających wysokość odszkodowania wydanych przez Wojewodę .

zainteresowane lub dotknięte działaniami projektowymi. System ten był zgodny z wymogami prawodawstwa krajowego, OP 4.12 oraz zasadami dobrych praktyk w zakresie zarządzania społecznego.

Skargi i wnioski mogły być zgłaszane przez każdego, kto uważał, że został lub może zostać negatywnie dotknięty przez działania projektowe lub kto miał jakiegokolwiek pytania, sugestie lub propozycje dotyczące projektu. Skargi i wnioski mogły być składane w dowolnej formie: pisemnej, elektronicznej, ustnej lub telefonicznej. Skargi i wnioski były rejestrowane i przekazywane do odpowiednich podmiotów do rozpatrzenia i udzielenia odpowiedzi.

Skargi i wnioski mogły być składane na następujące sposoby:

- pocztą elektroniczną na adres oppkk@wroclaw.rzgw.gov.pl
- ustnie do protokołu albo w formie pisemnej na adresy RZGW WR wskazane w PPNiP,
- telefonicznie pod numerami wskazanymi w PPNiP,
- telefonicznie na podane w PPNiP i ulotkach informacyjnych numery członków zespołu implementującego PPNiP,
- osobiście w punkcie informacyjnym w Międzyzlesiu, a następnie w Bystrzycy Kłodzkiej, biurze budowy w Roztokach PORR.

7.2 DZIAŁANIE GRM W PRAKTYCE

W toku realizacji Zadania w ramach wewnętrznego systemu GRM Inwestora nie wpłynęły żadne skargi i wnioski związane z realizacją Zadania. Należy zauważyć, że dla innych Zadań realizowanych w oparciu o te same zasady odnotowano wpływ skarg i wniosków. Biorąc pod uwagę wyniki badania jakościowego procesu implementacji PPNiP uzasadniony jest wniosek, że brak wpływu skarg, wniosków i uwag jest wynikiem bardzo dobrego poziomu realizacji akcji informacyjnej oraz wysokiego poziomu zadowolenia społecznego z prowadzonego procesu implementacji PPNiP.

7.3 WNIOSKI

System GRM nie został w praktyce wykorzystany przez społeczność lokalną. Biorąc pod uwagę wynik badania jakościowego oraz doświadczenie w funkcjonowaniu analogicznego systemu GRM, jaki działał dla pozostałych zbiorników w Kotlinie Kłodzkiej należy wskazać, że nie jest to wynikiem wadliwej konstrukcji tego systemu, który z powodzeniem był wykorzystywany dla pozostałych zbiorników. Wynika to zapewne z faktu, iż realizacja zbiornika w Roztokach cechowała się niskim oddziaływaniem społecznym, a także brakiem przesiedleń fizycznych i ekonomicznych.

8 Monitoring implementacji PPNiP

8.1 METODYKA I WSKAŹNIKI

Monitoring realizacji Planu Pozyskiwania Nieruchomości i Przesiedleń (PPNiP) dla Zadania był integralną częścią systemu monitorowania i zarządzania całym Projektem. Jego celem było śledzenie postępów w wdrażaniu PPNiP oraz dostarczanie bieżących informacji na temat problemów, ryzyk oraz nieprawidłowości.

Do monitorowania implementacji PPNiP wykorzystywano narzędzia dedykowane dla całego Projektu, co pozwoliło na systematyczne raportowanie i dostarczanie bieżących informacji do Biura Koordynacji Projektu oraz Banku Światowego. Jednak kluczowym narzędziem, dedykowanym specjalnie dla PPNiP i używanym do bieżącego monitoringu był prowadzony przez Konsultanta rejestr monitoringu implementacji PPNiP. W rejestrze Konsultant na podstawie informacji własnych, jak i otrzymanych od zespołu Inżyniera oraz Jednostki Realizującej Projekt, rejestrował zdarzenia i fakty mające znaczenie dla pozyskiwania nieruchomości (uzyskanie decyzji PNRI, ZRID, zawarcie porozumień dotyczących wypłaty odszkodowania, wypłata odszkodowań, wydanie decyzji odszkodowawczych, wniesienie uwag/skarg przez PAP itp.). Rejestr był aktualizowany na bieżąco.

Na bieżąco monitorowane były parametry takie jak liczba nieruchomości do wywłaszczenia i wywłaszczonych, liczba osób dotkniętych realizacją projektu, kwoty wydatków na proces przesiedleń, wypłacone odszkodowania za utratę tytułu prawnego do nieruchomości i inne, co pozwalało na uzyskanie pełnego obrazu postępów. Szczegółowy wykaz monitorowanych wskaźników i osiągniętych dla nich wartości przedstawia poniższa tabela:

Tabela 6 Zestawienie monitorowanych wskaźników i ich wartości.

Wskaźnik	Źródło informacji	Częstotliwość monitorowania	Wskaźnik
Liczba nieruchomości podlegających trwałemu ograniczeniu	Decyzje PNRI/ZRID	Jednorazowo po wydaniu decyzji	10 szt.
Liczba nieruchomości podlegających zajęciu czasowemu (pozyskane przez Wykonawcę)	Rejestry Wykonawcy	W okresie czasowego zajęcia	0 szt.
Liczba osób dotkniętych realizacją projektu (PAP): - właściciele - użytkownicy wieczysti - posiadacze samoistni - inni (jeżeli wystąpią)	Księgi wieczyste, wypisy z ewidencji gruntów i budynków, decyzje PNRI/ZRID, decyzje o wysokości odszkodowania	Jednorazowo po wydaniu decyzji Aktualizacja ciągła w trakcie okresu uzgadniania i wypłat odszkodowań	33 osób
Kwota wszystkich wydatków związanych z wdrożeniem PPNiP	Rejestry finansowe Inwestora	Cały okres realizacji	7 522 599,75 zł
Liczba pozyskanych nieruchomości	Rejestry Inwestora /Konsultanta	Cały okres realizacji	73 szt.
Liczba nieruchomości podlegających zajęciom czasowym i zwróconych właścicielem w dobrym stanie	Rejestry Inwestora /Konsultanta	Cały okres realizacji	10 szt.
Liczba skarg	Rejestry Inwestora /Konsultanta	Cały okres realizacji	0szt.

W niniejszym raporcie przyjęto metodykę oceny skuteczności wdrożenia PPNiP, opartą na rzeczywistych wskaźnikach i wynikach monitoringu. Parametry oceny obejmowały m.in. liczbę nieruchomości wywłaszczonych, liczbę osób dotkniętych projektem, kwoty wydatków na przesiedlenia, wypłacone odszkodowania, ilość nieruchomości pozyskanych oraz ilość skarg. Przeprowadzono porównanie rzeczywiście monitorowanych wskaźników z tymi, które były zakładane na etapie planowania. To pozwoliło na ocenę, czy projekt realizowany był zgodnie z założeniami.

Na podstawie zebranych danych i wskaźników oceniono skuteczność wdrożenia PPNiP oraz stopień realizacji działań osłonowych i zaplanowanych celów.

Na potrzeby przygotowania raportu końcowego przeprowadzono również badanie ankietowe w celu zebrania danych i opinii od osób dotkniętych projektem (PAP) w celu oceny skuteczności i efektywności realizacji zadania oraz pozyskania dodatkowych informacji na temat projektu. Badanie miało na celu dostarczenie informacji, które mogłyby zostać uwzględnione w raporcie końcowym projektu.

Badania ankietowe zostały przeprowadzone na przełomie listopada i grudnia 2023 r. w drodze osobistego kontaktu z PAP. Podjęto próbę dotarcia do 19 respondentów. Ostatecznie udało się zebrać 13 wypełnionych ankiet od osób dotkniętych projektem (PAP). Oprócz wypełnienia ankiet, przeprowadzono także dodatkowe rozmowy z respondentami. Te dodatkowe rozmowy miały na celu uzyskanie bardziej szczegółowych informacji i wyjaśnień dotyczących ich opinii oraz doświadczeń związanych z projektem.

Wzór ankiety, która została użyta w badaniu, został załączony jako Załącznik Nr 4 do raportu końcowego projektu. Ankieta zawiera pytania dotyczące różnych aspektów projektu oraz oceny jego wpływu na osoby dotknięte projektem (PAP).

Dodatkowo przeprowadzono ankietę z Burmistrzem Międzyzylesia oraz ankietę z sołtysem Roztok, jako przedstawicielami społeczności lokalnej dotkniętej budową zbiornika.

Wyniki przeprowadzonego badania ankietowego oraz dodatkowych rozmów z osobami dotkniętymi projektem (PAP) zostały wykorzystane na potrzeby oceny skuteczności i efektywności projektu.

8.2 WPŁYW PROJEKTU NA PAP I SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ

W zakresie wpływu na społeczność lokalną wskazać można na następujące pozytywne oddziaływania wynikające z realizacji Zadania:

1. Ochrona życia i zdrowia ludzi – dzięki realizacji Projektu ok. 1230 mieszkańców zamieszkujących obszar terenów wzdłuż rzeki Nysy Kłodzkiej i Bystrzycy Dusznickiej zostało objętych ochroną przed zagrożeniem powodziowym. To znacznie zwiększyło bezpieczeństwo i poczucie stabilności społeczności lokalnej. Mieszkańcy nie muszą obawiać się nagłych powodzi, które wcześniej mogły powodować znaczne straty.
2. Ochrona mienia i infrastruktury – dzięki realizacji Projektu zwiększyła się ochrona przeciwpowodziowa, a zmniejszyło ryzyko wystąpienia znaczących strat materialnych związanych z wystąpieniem powodzi na terenach wzdłuż Nysy Kłodzkiej i Bystrzycy Dusznickiej. Pozwala to na zapewnienie niezakłóconego prowadzenia aktywności zawodowej/gospodarczej i dostępu mieszkańców do infrastruktury społecznej, usług oraz infrastruktury technicznej w tym obszarze, nawet w przypadku wystąpienia wezbrania.

W toku prac nad PPNiP i w trakcie jego implementacji do minimum ograniczono liczbę przesiedleń oraz liczbę zajęć czasowym nieruchomości. Było to korzystne dla mieszkańców, którzy nie byli dotknięci oddziaływaniami związanymi z zajęciami nieruchomości.

Projekt nie miał wpływu na przychody gospodarstw domowych. Oznacza to, że mieszkańcy nie doświadczyli znaczących strat finansowych z powodu projektu. To pomogło utrzymać stabilność ekonomiczną w społeczności lokalnej.

Wszyscy mieszkańcy dotknięci zajęciami nieruchomości otrzymali pełne wypłaty odszkodowań przygotowanych i wypłaconych zgodnie z procedurą opisaną w PPNiP. Badanie jakościowe (ankietowe) potwierdziło skuteczność przeprowadzonych działań kompensacyjnych. Jedynie w dwóch przypadkach członkowie społeczności lokalnej uznali, że otrzymana rekompensata nie pozwoliła na skompensowanie strat poniesionych w związku z dokonanymi zajęciami stałymi. W odniesieniu do tych dwóch PAP należy wskazać, że poziom ich niezadowolenia wynika z ich indywidualnych doświadczeń i perspektyw, które różnią się od doświadczeń pozostałych mieszkańców. Różnice te mogą być spowodowane podjętymi przez te osoby indywidualnymi i niezależnymi od RZGW WP decyzjami w procesie ustalania odszkodowań. To z kolei może wpływać na postrzeganie całego procesu wywłaszczenia jako niesprawiedliwego lub nieefektywnego. Porównując ankiety pozyskane od PAP expost z analizami dokonanymi w studium socjoekonomicznym można również zauważyć, że z wysokości odszkodowania mniej zadowoleni są ci mieszkańcy, którzy przed realizacją inwestycji wyrażali co do niej obawy i deklarowali bardziej emocjonalny związek ze swoim gospodarstwem (nawet w przypadku, w którym wywłaszczeniu podlega jedynie niewielka część gospodarstwa).

W zakresie wpływu na PAP i przebiegu procesu implementacji PPNiP sformułować można następujące wnioski:

- budowa zbiornika nie wpłynęła ani pozytywnie, ani negatywnie na PAP społeczność lokalną,
- mieszkańcy nie mieli istotnych obaw przed rozpoczęciem budowy,
- po rozpoczęciu i realizacji budowy w społeczności lokalnej nie wystąpiły obawy dotyczące Zadania,
- budowa zbiornika nie wpłynęła na sytuację społeczno-ekonomiczną gospodarstw domowych ani na źródła przychodów,
- informacje na temat środków kompensacyjnych i skutków budowy zbiornika były uznawane za wystarczające,
- poziom informacji na temat skutków budowy i dostępnych środków kompensacyjnych był różny wśród respondentów. Niektórzy uważali, że otrzymali wystarczające informacje, podczas gdy inni nie byli świadomi istnienia PPNiP lub nie pamiętali o tym, że taki dokument istnieje,
- PAP otrzymali odszkodowania w uzgodnionym terminie,
- PAP wiedzieli, gdzie się udać w przypadku problemów lub skarg związanych z Inwestycją,
- wiele osób nie pamiętało otrzymania informacji dotyczących harmonogramu zajęć, co może sugerować, że komunikacja w tym zakresie była niewystarczająca.

8.3 STUDIA PRZYPADKU

W ramach studiów przypadku przedstawiono przypadek jednego z mieszkańców, którego odpowiedzi w badaniu ankietowym w istotny sposób odbiegają od odpowiedzi pozostałych PAP. Przypadek ten posłuży następnie do sformułowania rekomendacji dla implementacji przyszłych PPNiP.

PAP prowadził gospodarstwo pszczelarskie, na obszarze częściowo objętym wywłaszczeniem (3,58% gospodarstwa) na którym uprawiał rośliny miododajne. W swoim gospodarstwie miał 25 uli, w których znajdowało się około 800 000 pszczoł. Docelowo PAP planował poszerzenie pasieki do 60 uli. Głównym źródłem utrzymania PAP były praca najemna na terenie Niemiec oraz przychód z tytułu emerytury. Hodowla pszczoł prowadzona była wyłącznie na cele rekreacyjne (jako hobby).

W związku z tym wywłaszczenie części nieruchomości nie miało wpływu na przychody PAP. Nie następowało także przesiedlenie fizyczne. Na etapie przygotowania PPNiP oddziaływania na gospodarstwo PAP uznane zostały za niewielkie.

Jednak w trakcie rozmowy z przedstawicielem gospodarstwa domowego, którego własnością jest pasieka, wielokrotnie podnoszony był wątek, wedle którego wywłaszczenie gruntów stanowi bardzo poważną niedogodność i wiąże się z koniecznością głębokiej rewizji planów na przyszłość (mimo ok 3% zajęcia). Dodatkowym utrudnieniem w rozmowach z właścicielem był fakt, iż nie brał on pod uwagę możliwości przeniesienia pasieki w inne miejsce.

PAP otrzymał indywidualne zaproszenie na konsultacje społeczne oraz ulotkę, w której w szczegółowy sposób opisano procedury ustalenia i wypłaty odszkodowania.

Z uwagi na niewielkie oddziaływania Inwestor zaproponował PAP odszkodowanie w formie pieniężnej. Jednak PAP odmówił przyjęcia odszkodowania w wysokości zaproponowanej przez Inwestora i sprawa trafiła do rozstrzygnięcia przez Wojewodę.

W międzyczasie Inwestor zaproponował PAP wypłatę niespornej części odszkodowania (70% wartości ustalonej przez rzeczoznawcę), jednak PAP odmówił jej przyjęcia. Sprawa przed Wojewodą trwała przez długi czas. PAP uzyskał odszkodowanie w kwocie większej, niż zaproponowana przez Inwestora. Z ankiety ewaluującej proces implementacji PPNiP wynika, że PAP nie jest zadowolony z przebiegu procesu ustalania odszkodowania, jak i z uzyskanego odszkodowania. PAP ocenił Zadanie jako negatywne. W jego ocenie Zbiornik nie ma żadnych wartości dodanych ani dla niego, ani dla społeczności lokalnej, wpłynął negatywnie na jego życie i nie jest zadowolony z uzyskanego odszkodowania. Również sposób interakcji z interesariuszami został oceniony przez PAP negatywnie pomimo, że PAP otrzymał imienne zaproszenie na spotkanie informacyjne dotyczące PPNiP, ulotkę informacyjną dotyczącą procedury ustalania odszkodowania. Inwestor wychodząc naprzeciw oczekiwaniom PAP spotykał się też osobiście w celu ustalenia wysokości odszkodowania oraz ewentualnych środków kompensacyjnych. Mimo powyższych działań, PAP stwierdził, że informacje, które otrzymał były niewystarczające, a sposób implementacji PPNiP niewłaściwy. PAP wskazał, że nie wiedział o przygotowaniu PPNiP oraz o ustalonych w nim procedurach.

Z przedstawionego opisu wynika jasno, że od początku przygotowania Projektu istniały wyraźne różnice w sytuacji i potrzebach ww. PAP w porównaniu do pozostałych mieszkańców dotkniętych realizacją Zadania. Od początku uwzględniono te różnice i zapewniono, że podejście do PAP jest dostosowane do jego potrzeb. Dzięki temu wszystkie PAP były traktowane z szacunkiem i uczciwością, a proces wywłaszczenia był oparty na zasadach sprawiedliwości. Proces działań informacyjnych (kontaktów) został należycie udokumentowany, a PAP mimo swoich początkowych zastrzeżeń i

końcowego negatywnego nastawienia do Projektu w toku implementacji PPNiP nie składał skarg i wniosków.

W analizowanym przypadku PAP jest silnie emocjonalnie związany ze swoją pasieką, co rzutuje na brak obiektywizmu w ocenie konieczności realizacji Zadania. Żadne mechanizmy kompensujące nie mogą i nie przewidują rekompensaty wartości sentymentalnej. Od początku istniało zatem wysokie ryzyko, że pomimo wdrożenia przez Inwestora wszelkich dostępnych i obiektywnie uzasadnionych działań łagodzących, osiągnięcie porozumienia i zbudowanie odczucia satysfakcji przez PAP będzie bardzo utrudnione. Wniosek płynący z analizowanego case study jest zatem następujący: w niektórych sytuacjach konieczne jest zaakceptowanie faktu, że pomimo odpowiednich wysiłków ze strony Inwestora nie da się osiągnąć pełnej zgody i satysfakcji wszystkich stron. Kluczowe jest zatem zapewnienie, że decyzje i działania Inwestora są oparte na zasadach uczciwości i sprawiedliwości, są transparentne i należyście skonsultowane z zainteresowaną społecznością i co do zasady zgodne z zasadami BŚ i polskim prawem.

8.4 REKOMENDACJE

W oparciu o case study z rozdziału 8.3 oraz analizę z rozdziału 8.2 można wywieść następujące rekomendacje i wskazania dla przygotowania i implementacji kolejnych PPNiP:

1. Baczne zwrócenie uwagi na osoby, które wyrażają obawy na etapie badania socjoekonomicznego lub deklarują w tym badaniu emocjonalny związek z ziemią (dzięki temu odpowiednio wczesnej identyfikacji takich osób udało się nam zapobiec powstaniu konfliktów społecznych na tym Zadaniu).
2. Staranne dokumentowanie rozmów z członkami społeczności lokalnej – jest to szczególnie trudne i czasochłonne w sytuacji, w której mamy do czynienia z bieżącą realizacją Zadania oraz znacznym obciążeniem zespołu implementującego PPNiP, a także koniecznością współpracy wielu zespołów (np. zespołu Konsultanta, Inżyniera i Klienta). Niemniej jednak dokumentowanie rozmów z członkami społeczności lokalnej jest kluczowe w procesie zarządzania konfliktem, uwzględniania uwag członków społeczności lokalnej oraz zapobiegania/rozwiązywania skarg złożonych przez PAP.
3. Ustalenie odpowiedniej metodyki badania socjoekonomicznego ex ante oraz badania socjoekonomicznego ex-post tak, aby ułatwić porównanie sytuacji socjoekonomicznej PAP.
4. Regularna komunikacja ze społecznością lokalną – Wskazać należy następujące praktyczne zalecenia dotyczące prowadzenia procesu komunikacji:
 - a. zautomatyzowane listy kontaktowe – utworzenie zautomatyzowanej listy mailingowej kierowanej do PAP w celu ułatwienia spersonalizowanego przekazywania informacji,
 - b. proste narzędzia komunikacji – stosowanie prostych narzędzi komunikacyjnych, nie wymagających zaawansowanej wiedzy technologicznej, znaczących nakładów czy środków takich, jak lista mailingowa, ulotki informacyjne, strony internetowe projektu, lista SMS.

- c. regularne aktualizacje statusu Zadania – przekazywanie PAP krótkich, systematycznych aktualizacji informujących o postępach realizacji Zadania, nadchodzących wydarzeniach czy ważnych zmianach.
5. Monitorowanie satysfakcji - w trakcie trwania projektu rekomenduje się okresowe monitorowanie satysfakcji mieszkańców z procesu komunikacji. Pozwoli to na dostosowywanie działań do ich potrzeb i oczekiwań.

9 Wnioski i podsumowanie

Głównym, wymiernym efektem realizacji Projektu (budowa 4 suchych zbiorników) jest ochroną przeciwpowodziową obszaru wzdłuż rzeki Nysy Kłodzkiej na odcinku od Boboszowa aż do Barda oraz wzdłuż rzeki Bystrzycy Dusznickiej aż do miejscowości Kłodzko, zmniejszenie wielkości przepływów oraz zagrożenia powodziowego w dolinach rzek, na których są zlokalizowane zbiorniki oraz w dolinie Nysy Kłodzkiej.

Dzięki wybudowaniu zbiornika oraz realizacji pozostałych elementów Projektu ochroną przed powodzią zostało objętych 3851 obiektów zagrożonych bezpośrednio ryzykiem zalania w tym m.in. budynków mieszkalnych, budynków o szczególnym znaczeniu społecznym, zakładów przemysłowych. Natomiast pośrednio nowo wybudowane zbiorniki przyczyniły się do ochrony ok. 112 tysięcy ludzi (całkowita liczba ludności gmin dotkniętych powodzią).

PPNiP został wdrożony zgodnie z wymaganiami OP 4.12 oraz bez naruszenia przepisów prawa polskiego. W procesie implementacji położono nacisk na następujące aspekty OP 4.12:

- Minimalizacja liczby przesiedleń i zajęć nieruchomości.
- Wypłata odszkodowań przed fizycznym zajęciem nieruchomości.
- Informacja i wsparcie dla właścicieli nieruchomości objętych programami pomocowymi.
- Efektywna komunikacja ze społecznością lokalną.

Dzięki zastosowaniu tego podejścia projekt przyczynił się do ochrony życia, zdrowia i mienia osób objętych ochroną przeciwpowodziową, a jego realizacja miała pozytywny wpływ na społeczność lokalną.

Główne osiągnięcia procesu implementacji PPNiP to przede wszystkim minimalizacja przesiedleń, wysoka skuteczność wypłat odszkodowań oraz efektywna komunikacja z PAP. W procesie planowania budowy zbiornika zakładano znaczną ilość zajęć czasowych oraz konieczność zajęcia 31 nieruchomości należących do osób fizycznych. W okresie realizacji PPNiP udało ograniczyć zajęcia czasowe do niewielkiej części 1 nieruchomości należącej do osoby prywatnej. Należy wskazać, że zajmowana czasowo część nieruchomości została również objęta TO. Aktualnie w sprawie odszkodowania z tytułu obciążenia tej nieruchomości prywatnej TO toczy się postępowanie przed Wojewodą Dolnośląskim. Przewiduje się, że sprawa ta zakończy się w ramach czasowych Projektu oraz, że będzie objęta monitoringiem w ramach Projektu.

Projekt nie miał wpływu na przychody gospodarstw domowych, a mieszkańcy nie doświadczyli strat finansowych z powodu projektu. To przyczyniło się do utrzymania stabilności ekonomicznej społeczności lokalnej. Wszystkie odszkodowania za wywłaszczone nieruchomości zostały zrealizowane

zgodnie procedurami określonymi w PPNiP, co zapewniło sprawiedliwe (zgodne z OP 4.12) rekompensaty dla osób dotkniętych wywłaszczeniami.

W celu zapewnienia przestrzegania zasad OP 4.12 i minimalizacji opóźnień w realizacji projektu, wprowadzono procedury korygujące, takie jak wypłata części odszkodowania przed wydaniem ostatecznej decyzji administracyjnej.

Kluczowymi elementami sukcesu implementacji PPNiP były niewątpliwie działania związane z dostarczaniem informacji i wsparcia dla mieszkańców. Dzięki temu społeczność lokalna mogła śledzić postępy projektu i nie była zaskoczona kwestiami związanymi z przebiegiem procedur ustalania odszkodowania. Ponadto o transparentności i uczciwości działań w ramach PPNiP oraz o akceptacji i zrozumieniu ze strony społeczności lokalnej świadczy również fakt, że w związku z realizacją inwestycji nie wpłynęły żadne skargi od PAP.

Jednym z najbardziej istotnych wyzwań dotyczących wdrożenia PPNiP była wynikająca z OP 4.12 konieczność przesunięcia terminu wypłaty odszkodowań w stosunku do wymagań, które wynikają z prawa polskiego. Było to szczególnie ważne, biorąc pod uwagę długi czas trwania procedur administracyjnych zmierzających do wydania decyzji ustalającej wysokość odszkodowania. W efekcie istniało istotne ryzyko opóźnienia rozpoczęcia robót z uwagi na brak wypłaty odszkodowania. Ryzyko to zminimalizowano stosując procedurę wypłaty 70% niespornej części odszkodowania przed wydaniem decyzji przez Wojewodę Dolnośląskiego.

Finalnie zajęto czasowo jedynie niewielką część nieruchomości należącej do 5 osób fizycznych (1 nieruchomość), znajdującej się w bezpośrednim sąsiedztwie drogi krajowej. Zajęcie tej części nieruchomości w żaden sposób nie wpłynęło na możliwość wykorzystywania całej nieruchomości, nie miało także wpływu na przychody PAP. Na zajętych częściach nieruchomości nie była zlokalizowana infrastruktura, ani nasadzenia. Po zakończeniu realizacji inwestycji powierzchnia tej nieruchomości została przywrócona do stanu sprzed rozpoczęcia realizacji Zadania. Należy także wskazać, że w związku z zajęciem nieruchomości PAP otrzymały odszkodowanie na zasadach ustalonych w PPNiP.

Podsumowując, wdrażanie PPNIP w kontekście analiz przeprowadzonych w niniejszym raporcie wskazuje na zgodność procesu implementacji w wymaganiach OP4.12, RPF oraz Podręcznika Operacyjnego Projektu.

Po realizacji Kontraktu na roboty 2A.1/2 został przywrócony lub polepszony standard życia PAP, bowiem wypłacono odpowiednie odszkodowania (kompensujące wywłaszczenie i umożliwiające nabycie innej nieruchomości), a także zmniejszono zagrożenie przeciwpowodziowe.

Zrealizowany został również kluczowy cel Planu Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń, tj. nieruchomości niezbędne do realizacji Kontraktu nabyte zostały zgodnie z polskim prawodawstwem i polityką Banku Światowego OP 4.12 w sposób, który zminimalizował negatywne oddziaływania na osoby dotknięte realizacją projektu, który nie spowodował fizycznego czy też ekonomicznego przesiedlenia gospodarstw domowych. W trakcie realizacji Robót nie wystąpiły znaczące oddziaływania na PAP.

10 Załączniki

Załącznik nr 1 - Lokalizacja zbiornika przeciwpowodziowego na potoku Goworówka miejscowość Roztoki Bystrzyckie

Załącznik nr 2 - Tabelaryczne zestawienie nieruchomości oraz informacji o wypłaconych odszkodowaniach. (Załącznik nie podlega publikacji).

Załącznik nr 3 - Dokumentacja fotograficzna

Załącznik nr 4 - Ankieta expost